

Directa

setmanari de comunicació

Núm 366 18 de juny de 2014 1,70 €

Estats Units d'Europa

El tractat de lliure comerç entre la Unió Europea i els Estats Units fulmina les conquestes socials i dona carta blanca a les multinacionals

PÀGINES 2-4

6-7

Sacresa i la reactivació dubtosa del **pla Caufec** a Esplugues de Llobregat

A fons

Espectres del contracop: el cinema de **Hollywood** i les crítiques a Wall Street

14-15

Rafael Ramos: "Hauran de treure **Maduro** constitucionalment i això els cou"

17

Cal Rosal es prepara per acollir, un any més, el festival d'arts diverses **Konvent.0**

ESTIRANT DEL FIL

El tractat transatlàntic de lliure comerç entre la Unió Europea i els Estats Units es presenta sovint com una oportunitat de creixement econòmic però, en realitat, suposa un atac frontal als drets socials, laborals i mediambientals de la ciutadania, sobretot europea. Repassem els efectes d'un acord comercial fet a mida per a les grans empreses, sota la pressió dels 'lobbies' i que es negocia en total opacitat.

DRETS // L'ACORD SUPOSA UNA PRIVATITZACIÓ FEROTGE DELS SERVEIS PÚBLICS I UN RETROGÉS SOCIAL

Tractat UE-EUA: neoliberalisme sense control

Víctor Yustres

@victoryus3

El govern d'Obama i el president de la Comissió Europea, Jose Manuel Durão Barroso, van anunciar oficialment, el febrer de 2013, les negociacions entre ambdues federacions per aprovar el Tractat Transatlàntic de Lliure Comerç i Inversions (conegut per les seves sigles en anglès, TTIP). El macroacord comercial entre la Unió Europea (UE) i els Estats Units (EUA), que s'està cuinant des de fa anys, és el projecte de zona de lliure comerç més ambiciós i de més envergadura al món. L'objectiu forma part de l'estratègia de la UE i els EUA per mantenir el lideratge global davant el creixement dels països emergents (BRICS). El TTIP es presenta com una oportunitat pel creixement econòmic i la creació de llocs de treball, però diverses associacions i moviments socials ja assenyalen que amaga una privatització ferotge dels serveis públics i una desregulació a molts sectors que fa perillar drets assolits en l'àmbit laboral, la protecció mediambiental o la llibertat d'expressió, entre d'altres.

Aprovar el tractat suposaria donar un gran poder a les transnacionals agroalimentàries

Tot i l'impacte del tractat per a la vida futura de les classes populars europees, les negociacions s'estan fent sota un secretisme extrem i només se'n poden conèixer petits detalls per poder analitzar els seus possibles efectes gràcies a algunes filtracions. Grups d'activistes que s'oposen al TTIP, com Ecologistes en Acció o ATTAC, assenyalen que la regulació (o desregulació) comuna a tots els sectors es farà sota el mínim comú denominador i, per tant, suposarà el debilitament o la supressió de les conquestes socials dels estats europeus.

DRETS LABORALS A LA BAIXA

Un dels impactes més notoris del TTIP es fa palès en els drets de les treballadores. Si es fa una harmonització de les legislacions

3) ENERGIA I RECURSOS

- Augment exponencial de l'extracció via *fracking*
- Privatització i liberalització de l'aigua potable.

2) MEDIAMBIENT:

- Es debilita àmpliament el *principi de precaució* europeu, cor de la política mediambiental de la UE
- La Directiva Europea d'Energies Renovables deixaria de ser operativa
- Augment de la producció de biocombustibles i pol·lució

1) LABORAL:

- Harmonització a la baixa amb els drets laborals dels EUA (no ha ratificat alguns convenis de l'OIT)
- Destrucció de milions de llocs de treball (reestructuració i tancament d'indústries per la competència)
- Restricció de la llibertat d'associació i de vaga

4) AGROINDÚSTRIA:

- Entrada a la UE de productes transgènics i carn modificada hormonalment
- Concentració del sector alimentari, en totes les seves fases (de la producció al consum), en les grans corporacions agroalimentàries
- Atac als circuits de consum de proximitat

5) PROPIETAT INTEL·LECTUAL:

- Restricció a l'accés dels coneixements
- Supressió de la protecció de dades europea (pèrdua de drets digitals i de privacitat)
- Atac a la llibertat d'expressió (vigilància de l'activitat cibèrnetica de les usuàries per part d'empreses privades amb l'excusa de la seguretat)

6) SALUT:

- Reforç de les lleis de patents (augment del preu de la sanitat i els medicaments)
- Entrada de medicaments amb components químics potencialment perillosos que es comercialitzen als EUA
- Contractació de serveis de salut públics a empreses estrangeres

7) PODER CORPORATIU:

- Possibilitat de les empreses de denunciar els estats per tenir lleis que van en contra del seu creixement econòmic

Possibles efectes del TTIP en els diferents àmbits

EXCEPCIONS (de moment):

Mercat financer / Indústria armamentística i de seguretat / Extracció de petroli, mineria i producció nuclear

font: documents filtrats a Filtralra.org, Dossier TTIP de Ecologistes en Acció. Aquests efectes no són verificables, donada l'opacitat dels acords, però sí possibles, segons les expertes.

laborals a la baixa als dos costats de l'Atlàntic, caldria recordar que el govern dels Estats Units no ha ratificat alguns convenis de l'Organització Mundial del Treball, com ara el dret a la llibertat d'associació o a certes pràctiques sindicals. A més, la pressió de les multinacionals nord-americanes implicaria una tendència de disminució dels salaris i la reestructuració d'empreses autòctones per poder competir o fins i tot el seu tancament. Això generaria pèrdues de llocs de treball i un impacte en les indústries dels països del sud d'Europa, que estarien exposades a la competència transatlàntica salvatge.

En l'àmbit agroalimentari, el TTIP podria suprimir l'anomenat *principi de precaució* a la UE, una sèrie de normes de protecció del medi ambient i la salut. Les grans corporacions consideren aquesta regulació com un llast per competir al mercat internacional amb la Xina o els Estats Units. Els aliments transgènics o la carn d'animals hormonats, àmpliament rebutjats a la UE, podrien entrar amb facilitat al mercat europeu sense necessitat de ser etiquetats ni passar gaires aranzels. El tractat tindria, doncs,

un impacte crucial en el sector alimentari i donaria un gran poder a les transnacionals agroalimentàries en tot el procés que va de la producció al consum.

Dins del camp del medi ambient i l'extracció de recursos energètics, el TTIP amenaça amb l'extensió de la pràctica del *fracking* per l'extracció de gas i petroli, molt implantada als Estats Units i amb provats efectes nocius sobre el territori i la salut.

El TTIP preveu que les grans empreses puguin reclamar indemnitzacions als estats

La propietat intel·lectual també torna a estar sobre la taula. Tot i que la UE va rebutjar l'Acord Comercial Anti-Falsificació (ACTA en les sigles en anglès) el 2012, les grans empreses de la indústria proposen un acord semblant, que restringiria l'accés als coneixements i atemptaria contra la llibertat d'expressió i la privacitat, ja que les

2015

és l'any que es preveu que acabaran les negociacions sobre el TTIP

130

són les "parts interessades" amb què es va reunir la Comissió Europea durant la fase preparatòria de les negociacions

50

organitzacions europees proposen el Mandat Alternatiu de Comerç com a rèplica al TTIP

corporacions podrien controlar informació personal de la ciutadania gairebé sense cap restricció, com ja passa als EUA.

EMPRESSES CONTRA ESTATS

Un dels punts més polèmics del tractat és la clàusula de "solució de controvèrsies entre estats i inversors", que permet que les grans empreses reclamin indemnitzacions als estats si consideren que s'han vist afectades econòmicament per qualsevol canvi de política o per alguna llei en un país. Aquesta denúncia seria presentada a un tribunal internacional privat especialitzat en inversions, uns ens que solen ser favorables a l'empresariat. Això ha estat qualificat com un atac a la democràcia per part de grups ecologistes i associacions com ATTAC.

Als documents filtrats de manera anònima el mes de juny a Filtrala.org, la Unió Europea presenta un llistat de tot el que podria ser negociable dins el tractat. La sanitat, l'educació i altres serveis públics hi figuren. En l'àmbit de la sanitat pública, el TTIP significarà la privatització d'un sector que, tot i haver patit fortes retallades, encara continua sent un pilar de l'estat del benestar europeu. Gairebé tot és negociable, però hi ha excepcions. Una d'elles és el mercat financer. Els Estats Units volen deixar fora de l'acord

El govern espanyol de Mariano Rajoy ja va anunciar el seu suport al TTIP a principis de juny

un àmbit en el qual tenen una regulació més forta que la de la UE. El mercat armamentístic i de defensa també ha estat apartat a priori de les negociacions, ja que els estats volen salvaguardar el control d'aquest sector estratègic. La pesca i l'agricultura i alguns mercats d'extraccions sembla que, de moment, no es troben sobre la taula. Les filtracions, malgrat tot, són escasses. "Els elements importants no se sabran pràcticament fins que el tractat estigui signat", afirma Juan Garcia, membre d'ATTAC Catalunya. "Després de l'acord fallit de l'Organització Mundial del Comerç (OMC) a Seattle el 1999, han après la lliçó i, aquest nou tractat, l'han passat per via opaca, més lenta, però més segura. Volen evitar a tot preu les grans reunions, que van de la mà de protestes massives, perquè no volen que la gent s'adoni que el TTIP és un atac a la sobirania popular", afegeix Garcia.

Mentrestant, les negociacions del TTIP segueixen el seu curs. Es preveu que finalitzin el 2015 i que, seguidament, els estats ratifiquin l'acord. El govern espanyol de Mariano Rajoy (PP) ja va anunciar el seu suport al tractat a principis de juny i, juntament amb PSOE, UPyD, CiU i PNB, va rebutjar sotmetre el TTIP a referèndum al Congrés espanyol el 6 de maig de 2014. ◀

Business Europe i la Cambra de Comerç dels Estats Units

Gemma Garcia

@gemma.g.fabrega

Durant la fase preparatòria de les negociacions del tractat de lliure comerç entre els EUA i la UE (TTIP), la Comissió Europea es va reunir amb 130 "parts interessades". Almenys 119 eren grans corporacions i els seus grups de pressió i més del 90% pertanyien al sector de la indústria. Són dades que la mateixa Comissió Europea va transmetre al grup d'investigació Observatori de les Corporacions Europees (CEO). En nombre de reunions, destaquen l'Associació de Constructores Europeus d'Automòbils (ACEA) -un dels lobbies més poderosos d'Europa- i la gran patronal europea Business Europe. Ara, basant-se en noves investigacions del CEO, Pia Eberhardt assegura que els lobbies més influents en l'elaboració del tractat són la Cambra de Comerç dels Estats Units i Business Europe, tot i que, a la llista de trobades, també hi figura la veu de la indústria tecnològica digital Digital Europe, el Fòrum Europeu de Serveis (ESF) -que reuneix empreses transnacionals de serveis- i el Diàleg Comercial Transatlàntic (TIABD), a través del qual les grans empreses de la UE i els EUA col·laboren amb els governs per eliminar qualsevol entrebanc al lliure comerç entre les dues ribes de l'Atlàntic.

Els lobbies de la indústria automobilística, farmacèutica, agroalimentària, armamentística, química o la banca intenten influir en l'elaboració del tractat i alguns,

com Business Europe i la Cambra de Comerç dels Estats Units, ho aconsegueixen. El primer, liderat per grans multinacionals, és un lobby que aglutina vint milions d'empreses a 34 països i que, anteriorment, ha intervingut per debilitar la regulació de substàncies químiques o en defensa de la gratuïtat dels permisos d'emissió de CO2. Alhora, el 2011, va jugar un paper rellevant en la implementació del Pacte de l'Euro, que estableix l'austeritat i la reducció salarial com a solucions per fer front a la crisi. El segon, la Cambra de Comerç dels EUA, és el grup de pressió empresarial més important dels Estats Units i, entre les seves sòcies, hi ha corporacions com Goldmans Sachs, Texaco o Chevron.

Els dos lobbies més poderosos ja van establir les regles del joc comercials entre els Estats Units i Europa el 2012 a l'informe *Regulatory Cooperation*. El document concreta que cal crear un Consell de Col·laboració per a la Regularització, independent del TTIP, amb la intenció d'elaborar una regulació coherent entre ambdós blocs "a través dels grups de treball, que s'aniran relacionant amb els legisladors". Precisament, aquest cas és un exemple, segons Pia Eberhardt, que "hi ha demandes de lobbies que ja s'han incorporat al tractat". Al document de la Comissió Europea sobre cooperació regulatòria filtrat a finals de 2013, hi ha part del contingut de l'informe elaborat pels dos grans grups de pressió. Ambdós documents coincideixen a crear un consell amb les "parts interessades", establir relacions i diàlegs directes amb les autoritats regula-

tores "sense restriccions innecessàries", prioritzar les repercussions en el comerç o establir "punts de contacte amb les parts interessades per intentar resoldre els problemes amb eficàcia".

La regulació que defineixi el tractat és clau per al futur de l'agricultura, el medi ambient, la sanitat, el sistema financer o els drets laborals i, per tant, per a temes concrets com el *fracking*, els transgènics o les patents. Per aquest motiu, s'han filtrat documents amb demandes des de sectors específics. La indústria química les ha exposades a través del Consell Químic Americà (ACC) i el Consell Europeu de la Indústria Química (CEFIC). Recentment, s'ha filtrat una "llista de desitjos" dels dos grans grups de la indústria farmacèutica, l'europeu Efpia i l'homòleg nord-americà PhRMA, on subratllen que cal garantir una protecció "eficaç" de la propietat intel·lectual, fet que -segons denuncien diverses organitzacions de l'àmbit de la sanitat i la salut- suposaria períodes de monopoli més llargs, preus més alts i noves medicines amb un valor terapèutic limitat.

La informació sobre el paper que juguen els lobbies en el disseny del tractat arriba amb comptagotes i a través de filtracions. El registre de transparència de la UE no aporta informació referent a qui està pressionant sobre el TTIP perquè, mentre als Estats Units el registre de lobbies i la definició de l'àmbit d'actuació és obligatori, a la UE, no. Des d'organitzacions com CEO, denuncien que l'acord s'està negociant en secret entre governs i multinacionals. ◀

Els lobbies més influents del TTIP

Durant la fase preparatòria (gener del 2012 - abril del 2013)

ASSOCIACIONS INDUSTRIALS DELS ESTATS UNITS

Cambra de Comerç dels Estats Units (USCC)
Cambra de Comerç dels Estats Units a la Unió Europea (AmCham-EU)

ASSOCIACIONS INDUSTRIALS D'ESTATS MEMBRES

Associació patronal de la indústria alemanya (BDI)
German Chemical Federation (VCI)
British Confederation of Industries (CBI)

ASSOCIACIONS INDUSTRIALS DE LA UE

Business Europe Associació de Constructores Europeus d'Automòbils (ACEA) Fòrum Europeu de Serveis (ESF) Associació Europea de Productes Frescos (Freshfel) Associació Europea dels proveïdors de l'automòbil (CLEPA) Consell Europeu de la Indústria Química (CEFIC) Associació Europea de Genèrics (EGA) Digital Europe FoodDrink

font: Observatori de les Corporacions Europees (CEO)

ESTIRANT DEL FIL

Protesta davant la seu del Ministeri d'Economia i Competitivitat el 17 març de 2014 a Madrid / ALVARO MINGUITO

La lluita per trencar l'opacitat del TTIP

Arreu de la UE, estan sorgint campanyes contra el tractat que intenten donar a conèixer les seves conseqüències per fer augmentar una mobilització que n'impedeixi la futura ratificació.

Marc Font

@marcfontribas

L'opacitat que envolta les negociacions del Tractat Transatlàntic de Lliure Comerç (TTIP en les sigles en anglès) entre els Estats Units i la Unió Europea s'ha trencat progressivament i això ha facilitat la creixent articulació d'una campanya d'oposició al mandat i el plantejament d'alternatives. A escala europea, el qüestionament del TTIP es va començar a coordinar el desembre de l'any passat, amb una trobada a Brussel·les d'unes 90 persones que representaven prop de 60 organitzacions de diferents països. Segons explica Tom Kucharz, integrant d'Ecologistes en Acció i assistent a la reunió, es va fixar un marc de treball que englobés dos enfocaments: "L'oposició radical a les negociacions i la fixació d'unes línies vermelles per evitar només els impactes més negatius del TTIP".

Mentre que, a països com Alemanya, la campanya ha aconseguit situar la qüestió a l'agenda política i mediàtica, el coneixement de què és el TTIP és molt menor a l'Estat espanyol. A mitjan febrer, organitzacions com Ecologistes en Acció i la CGT -entre d'altres- van coordinar una jornada de formació sobre el tractat a Madrid, que va servir per endegar

la campanya No al TTIP. Attac, Justícia Alimentària Global-VSF, l'Observatori DESC, l'Observatori del Deute en la Globalització, Setem o la Xarxa d'Economia Solidària són algunes de les adhesions a una campanya (noaltip.blogspot.es) que també aplega ICV-EUiA, la CUP, Equo o Esquerra Anticapitalista. En l'àmbit català, la plataforma contra el TTIP s'activa a partir del Fòrum Social Català (11-13 d'abril) i, actualment, suma 40 entitats que donen suport al manifest de rebuig al tractat.

L'únic acte sobre el TTIP promogut pel govern espanyol va ser una presentació restringida a les grans empreses

Totes les plataformes opositores exigeixen que les negociacions es facin amb transparència i que sigui un procés democràtic, obert a la participació de la ciutadania. A banda, es demana l'exclusió dels apartats que fan referència als mecanismes d'arbitratge per resoldre les diferències entre inversores privades i estats i que no hi hagi una desregulació de les normes de protecció i al servei de l'interès públic, entre d'altres. "Temem que (a l'Estat espanyol) es passarà direc-

tament del silenci al voltant del TTIP a la propaganda, sense la fase de debat", opina Àlex Guillaumon, coordinador d'Entrepobles, una de les entitats de la plataforma catalana contrària al tractat. El secretisme i la idea que el TTIP pretén afavorir únicament les grans corporacions es demostren amb el fet que l'únic acte sobre el tema que ha celebrat el govern espanyol va ser una presentació, el 17 de març, restringida a grans empreses i patronals.

A partir del setembre, diverses organitzacions del continent impulsaran una iniciativa ciutadana europea amb l'objectiu de recollir un milió de signatures contra el tractat. A Barcelona, la primera gran cita de rebuig al TTIP seran les jornades previstes pel 10 i 11 d'octubre, que han de servir per posar la qüestió a l'agenda pública i per debatre i coordinar accions amb col·lectius d'arreu d'Europa. Precisament, l'11 d'octubre, també s'ha convocat una jornada d'acció contra el tractat a tota la UE. Tant Kucharz com Guillaumon són conscients que la mobilització actual difícilment pot aturar el TTIP abans de la seva ratificació al Parlament Europeu, però sí que confien que serveixi de caldo de cultiu per impedir la ratificació posterior als 28 estats de la UE, un període que, segons el calendari previst, s'allargarà fins més enllà de l'any 2017. ♦

Un model alternatiu

El Mandat Alternatiu de Comerç és la rèplica al TTIP plantejada per més de 50 organitzacions europees, que advoquen per un model que trenca amb l'agenda neoliberal i prioritza el benestar social i mediambiental a l'acaparament de beneficis econòmics per part de les grans empreses. El Mandat, on participen diverses delegacions estatals d'Attac i Ecologistes en Acció, s'ha elaborat mitjançant un procés de consulta amb la societat civil europea. La recuperació de la sobirania dels estats per fixar la seva pròpia política comercial en detriment de la Comissió Europea; el respecte de la sobirania alimentària; l'enfortiment de les regulacions socials i ambientals; l'exclusió de sectors com l'aigua, la salut, l'educació i els serveis financers de les negociacions de la UE en comerç i inversions, i la garantia que la protecció dels drets humans passa per sobre dels tractats comercials i la rendibilitat econòmica són les principals qüestions que planteja el document.

La iniciativa també advoça per acabar amb el secretisme i garantir la transparència en les negociacions comercials, assegurar la participació de la societat civil i revisar els acords periòdicament per avaluar si tenen un impacte social i ambiental negatiu. A banda, aposta per crear un tribunal penal internacional per jutjar els crims de les transnacionals. En resum, l'alternativa passa per situar les persones i el planeta per davant de les grans empreses.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

La constructora Sacresa anuncia la reactivació del pla Caufec, el megaprojecte urbanístic d'Esplugues de Llobregat

8

Antonio Turiel: "La fi del petroli barat fa trontollar el sistema capitalista"

DRETS // UNA COMISSIÓ DEL DEPARTAMENT D'INTERIOR DETERMINARÀ LA CAUSALITAT ENTRE LES ACTUACIONS POLICIAIS I LES LESIONS A LES VÍCTIMES

Un protocol de rescabament fet a mida per a Interior

Jesús Rodríguez

@albertmartnez

Aquesta setmana ha entrat en funcionament la Comissió Interdisciplinària en l'Àmbit d'Interior, un òrgan de nova creació que és fruit de les conclusions de la comissió parlamentària que va prohibir l'ús de les bales de goma a Catalunya. Aquesta comissió estarà integrada per quatre membres provinents del Gabinet Tècnic del Departament d'Interior, la Direcció General de la Policia, el Servei d'Assessorament Jurídic de la Direcció General de la Policia i un enllaç amb la Direcció General de Patrimoni del Departament d'Economia i Coneixement. Seran aquestes persones les que determinaran la relació de causalitat entre les càrregues policials i les lesions patides per manifestants o vianants. El poder judicial o d'altres organismes com el Síndic de Greuges o organitzacions de drets humans no hi tindran cap presència, ni veu ni vot. A més, les lesions que siguin fruit d'agressions a l'interior de les comissaries no es contemplen dins el protocol, només s'incoaran

Els traumatismes, hematomes o fractures que no tinguin afectacions a òrgans o no derivin en seqüeles de llarga durada podrien quedar exclosos del protocol / ALBERT GARCIA

La responsabilitat patrimonial serà el "canal ordinari i preferent" davant les lesions causades per policies

expedients per càrregues a la via pública. De fet, la idea de la creació d'aquest nou organisme és una conseqüència directa de l'ús de les bales de goma i, concretament, del cas d'Ester Quintana.

La comissió estarà obligada per llei a obrir expedients sempre que tingui coneixement de danys o lesions a conseqüència d'actuacions dels Mossos d'Esquadra, ja sigui per una denúncia directa o d'ofici, pel coneixement que en puguin tenir a través dels mitjans de comunicació o les xarxes

socials. Un altre dels punts clau d'aquest protocol de rescabament és que s'activarà en tots els casos, fins i tot quan les actuacions policials es facin d'acord amb els protocols i siguin "plenament lícites". Una de les seves funcions també serà l'activació de la Unitat de Suport a la Victima del Departament d'Interior per oferir atenció i suport psicològic. Aquest aspecte ha aixecat desconfiances per part d'alguns advocats, que temen que les víctimes es vegin obligades a ser ateses per aquestes unitats de suport psicològic, integrades dins el cos policial, com a pas previ a la indemnització.

El protocol especifica que les lesions i els danys s'hauran d'acreditar mitjançant informes mèdics o forenses. La valoració econòmica del rescabament es farà seguint els barems que estableix la normativa vigent en matèria de trànsit. Un

cop la comissió hagi avaluat el cas, donarà audiència a la persona o les persones afectades perquè puguin al·legar "allò que en dret considerin". El protocol, a més, en un altre apartat, parla de lesions "greus i permanents", fet que podria excloure traumatismes de dits, braços o cames, així com hematomes o fractures que no tinguin afectacions a òrgans o no derivin en seqüeles de llarga durada. Per contra, un aspecte positiu és que es podrà aplicar aquest protocol de manera retroactiva i s'hi podran acollir les víctimes d'episodis com la celebració de la Champions, la Copa del Rei, la victòria de la selecció espanyola al Mundial o les vagues generals del 29 de març i el 14 de novembre de 2012.

Malgrat les intencions expressades als tres primers apartats del protocol, l'apartat quatre fa constar un motiu d'exclusió de

l'esmentat procediment: quan la persona afectada hagi participat "directament en l'activitat delictiva" i estigui acreditat així en sentència ferma. Aquest redactat obre la porta a l'increment i la sistematització de les acusacions penals contra manifestants lesionades com a mesura preventiva per no haver d'aplicar el protocol.

Un altre aspecte polèmic és el fet que el redactat posa èmfasi especial en el fet que la responsabilitat patrimonial serà el "canal ordinari i preferent" davant les lesions causades per policies i, tot i que es respecta que les víctimes puguin engegar-la, deixa la via penal com a segona opció. Aquest aspecte és rellevant perquè obre la porta a consolidar la impunitat dels efectius policials, entenent que l'administració no actuarà d'ofici per arribar fins al final i esbrinar l'autoria de les lesions. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // SACRESA ANUNCIA LA REACTIVACIÓ DEL PROJECTE URBANÍSTIC D'ESPLUGUES DE LLOBREGAT

La clau de volta del pla Caufec

Joan Bernà

@joanberna

els darrers dies, diversos mitjans de comunicació s'han fet ressò que, d'aquí poques setmanes, es podrien reprendre les obres del pla Caufec, un projecte urbanístic especialment polèmic i aturat des de fa cinc anys que afecta l'entorn d'Esplugues de Llobregat i les proximitats del Parc Natural de Collserola. Un pla impulsat per Fecsa el 1991 per rendibilitzar els terrenys i dissenyat a mida de la immobiliària Sacresa, deu anys després, per a encabir-hi habitatges d'alt estandíng, oficines, un hotel i un centre comercial, en el marc de l'anomenada Porta Barcelona. Avui dia sembla que només pretenen començar amb una part, la de l'habitatge de luxe: la que avui dia tindria més mercat.

L'especulació a Esplugues de Llobregat no s'atura, tampoc en plena crisi. L'afectació del pla Caufec és de 40 hectàrees de terreny a banda i banda de l'autopista d'entrada a Barcelona, al punt on l'avinguda Diagonal es transforma en l'A-2 i es creua amb la ronda de Dalt. Aquestes hectàrees constitueixen una de les poques reserves de sòl que perduren a la zona, a l'espera de ser protegides o definitivament encimentades. Ara mateix, allà, hi ha parcel·les abandonades, camins plens de vegetació, carrers amb accessos tallats, fanals sense cables, parcs infantils a mig fer i fins i tot l'oficina de venda de pisos precintada. Un pla aturat fruit de les accions de la Plataforma Popular contra el pla Caufec davant l'inici de les obres i dels problemes financers de la promotora principal, Sacresa. Un cop han superat el concurs de creditors i amb el projecte en mans dels bancs, afirmen que s'han tornat a posar en marxa i volen començar a construir entre finals d'estiu i finals d'any. De tota manera, cal posar-ho en qüestió perquè, durant els darrers dos anys, no seria la primera vegada que ho anunciaven.

COMPLICITATS QUE SURTEN CARES

Amb aquesta represa del projecte, ni l'Ajuntament d'Esplugues ni la promotora Sacresa tenen com a prioritat construir els pisos protegits o els equipaments pendents pel municipi. Tot indica que més aviat preveuen edificar habitatges d'alt estandíng, que en el moment actual aportarien més rendibilitat als grups constructors. La clau de volta de la complicitat que mantenen l'Ajuntament i la promotora ve de lluny: el consistori no només va avalar, defensar i impulsar el

projecte, sinó que va ingressar a les arques municipals 1.150 milions de pessetes per aprovar-lo. Ara, malgrat les incongruències i el qüestionament polític que ha generat el pla, l'Ajuntament torna a posar bona cara.

Les intencions del consistori sempre han estat crear una zona d'activitat econòmica per poder sufragar el cost dels serveis en un municipi bàsicament residencial. En paraules del primer tinent d'alcalde Enric Giner, el pla se situa en una zona "degradada i impracticable", on volen encabir un centre de negocis que, en el seu moment, es parlava que oferiria 6.000 llocs de treball. Segons Giner, volen que Esplugues sigui "la continuació de l'avinguda Diagonal per la part de dalt", això sí, sense construir infraestructures "agressives".

L'Ajuntament d'Esplugues no té cap sol·licitud en tràmit "ni de les oficines ni dels habitatges" segons el tinent d'alcalde Giner

Fa pocs dies, a finals de maig, en unes declaracions a TV3, la representant de la promotora immobiliària Sacresa, Teresa Salazar, deia: "Les previsions que nosaltres estem manejant són que, a final d'any, acabarem tres quartes parts del fasejament de la urbanització i preveiem que, després de l'estiu, segurament, ja començaria tot el tema dels habitatges". De fet, com ha insistit els darrers anys aquesta promotora, "el mercat serà qui marcarà el termini de les obres" i sempre en condicions que repercutixin en guanys. El cas és que l'Ajuntament d'Esplugues no té cap sol·licitud en tràmit

"ni de les oficines ni dels habitatges" segons va dir el tinent d'alcalde Giner a TV3, però el fet que això es pugui moure i pugui tirar endavant també donarà esperances, perquè això vol dir activitat econòmica, creació d'ocupació i, per nosaltres, això sempre és important".

En qualsevol cas, abans de construir els primers habitatges hauran d'acabar d'actualitzar i refer per fases el pla previst i, el facin o no, els terrenys on preveuen actuar tenen gran importància a nivell mediambiental, ja que exerceixen un coixí que protegeix el Parc Natural de Collserola de l'avenç del ciment cap a la serra.

L'ESPECULACIÓ INFINITA

La promotora immobiliària Sacresa, creada l'any 1989 i amb seu a l'avinguda Diagonal, és la principal propietària dels terrenys afectats pel pla Caufec, la promoció immobiliària més gran a Catalunya des que es va fer el centre Diagonal Mar. Sacresa té una facturació aproximada de 200 milions d'euros anuals i la seva activitat immobiliària es basa en l'estudi exhaustiu de les àrees de màxima expansió urbana. És experta a pressionar les administracions públiques i, com en el cas del pla Caufec, aconseguir convenis que assegurin l'aprovació d'un pla que inclou: un complex d'oficines amb dues torres de 113 metres d'alçada i sis torres més de 28 metres d'alçada, un hotel de quatre estrelles, 517 habitatges plurifamiliars d'alt estandíng i 67 habitatges unifamiliars de superluxe. També preveu una reserva de 125 habitatges protegits o taxats i una superfície extensa d'uns 57.000 m² per encabir-hi un gran centre comercial.

Amb els nous temps i l'ombra allargada de les entitats financeres que apor-

Acció de protesta contra el pla Caufec el novembre de 2007 / ALBERT GARCIA

ten crèdit a les promotores, Sacresa fins i tot contempla la construcció d'habitatge protegit, sempre que se'n assegurí rendibilitat econòmica.

L'OPOSICIÓ ECOLOGISTA

L'oposició veïnal que ha endarrerit l'execució del projecte des de 1991 s'agrupava, des de 2004, a l'entorn de la Plataforma Popular contra el Pla Caufec, integrada per col·lectius ecologistes en defensa de Collserola i moviments socials. Fa dos anys, es va crear el grup antirepressiu Ni muts ni a la gàbia de suport a les encausades en risc d'ingrés a presó per oposar-se al pla, que considera que el pla Caufec "no s'hauria de fer i s'ha d'aturar". De fet, mostren escepticisme respecte a les noves informacions aparegudes i més aviat pensen que es tracta d'una "nova maniobra de distracció per acabar fent habitatges de luxe". Recentment, Enric Giner va dir a l'Associació Veïnal del barri de Finestrelles que "es jubilaria i no veuria els gratacels d'oficines", cosa que pot ser un intent d'apaivagar possibles oposicions veïnals de cara a la reactivació del pla. Segons Ni muts ni a la gàbia, "si abans els nostres arguments tenien sentit, avui dia, encara en tenen més".

La promotora afirma que serà el mercat qui marcarà el termini de les obres, la qual cosa referma la idea que no volen engegar tot el projecte com estava previst. A l'espera de noves informacions, el pla Caufec no avança més que a través de les declaracions i la premsa. Als darrers plens municipals, aquest tema no ha aparegut i els grups opositors al pla sospiten que podria aparèixer al ple del juliol, en ple estiu, una estratègia "habitual" quan s'han de tractar aquestes qüestions. El que està confirmat és un acte públic informatiu el 26 de juny, on intervindran membres de Ni muts ni a la gàbia. D'altra banda, el Centre d'Ecologia i Projectes

Aspecte dels terrenys d'Esplugues el març de 2009 / ARXIU

Alternatius (CEPA) preguntarà pel pla i les seves possibles afectacions a Collserola al proper consell consultiu del Parc de Collserola de finals de juny.

PLOU SOBRE MULLAT

L'anomenat pla Caufec es remunta a l'any 1991, quan Caufec SA (formada per l'empresa Cauval i Fecsa Endesa) va presentar el projecte d'eliminació de 31 torres d'alta tensió i va presentar el pla a l'Ajuntament d'Esplugues, que preveia un aprofitament urbanístic elevat amb l'excusa de costejar el soterrament de les línies elèctriques que baixen de la muntanya de Sant Pere Màrtir fins a la subestació de Collblanc, a l'Hospitalalet. Així, salvaven els pressupostos municipals de l'Ajuntament a canvi d'augmentar les condicions d'edificabilitat fins a un 780% més de metres quadrats construïbles respecte el que indicava el Pla General Metropolità de 1976. Però el cost real d'aquest soterrament -que mai no ha estat comprovat per cap administració- era desproporcionat, ja que Fecsa Endesa el va estimar en 6.500 milions de pessetes, mentre que, el desembre de 2004, un peritatge independent va determinar el cost total en 1.130 milions de pessetes.

Així va començar a caminar un projecte que ha passat per un llarg periple, durant el qual no han faltat els canvis de promotores, la presentació de contenciosos administratius i la convocatòria de múltiples actes d'oposició als carrers, als jutjats i als plens municipals amb l'objectiu d'aturar el projecte urbanístic des que van començar les obres. Accions que han portat més de 70 persones a acumular unes 250 acusacions

Les 40 hectàrees de terreny on es pretén construir constitueixen una de les poques reserves de sòl de la zona

per delictes i faltes. Les activistes ha estat acusades, entre altres coses, de desordres públics, desobediència i haver impedit l'avenç de les màquines. Durant la tramitació del pla, el veïnat va presentar al·legacions i fins a tres contenciosos administratius. Aquests van ser resolts pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya amb una sentència que desestimava tots i cadascun dels fonaments de dret amb una fórmula

comuna: no hi ha suficients proves per demostrar les irregularitats.

Quan les obres ja eren imminents i, especialment, quan els treballs ja havien començat, l'oposició ciutadana va ser més activa i, sobretot des de 2004, la lluita als tribunals va anar en paral·lel a les accions de protesta de les integrants de la Plataforma contra el pla Caufec d'Esplugues: es van penjar del balcó de l'ajuntament en dues ocasions, es van lligar dos cops més als edificis més alts del municipi -tres activistes es van penjar durant tres dies a 50 metres d'alçada- i a les màquines fins a cinc vegades, quan ja s'havien iniciat els treballs. El maig de 2008, es van encadenar a uns bidons per aturar les obres de la macroubanització. Anys després, els activistes segueixen en conflicte polític i judicial amb l'Ajuntament i, avui dia, encara arrossegueu dos processos penals amb peticions de presó importants. El primer judici tindrà lloc els dies 27, 28 i 29 d'octubre; per al segon, encara no hi ha data. La fiscalia demana un total de 27 anys de presó, 600 dies de pena multa (o una suma de 9.940 euros) i 5.670 euros d'indemnització contra nou veïns d'Esplugues. Cal dir que sis d'aquests activistes corren un risc real d'ingressar a la presó. ◀

Una reactivació dubtosa

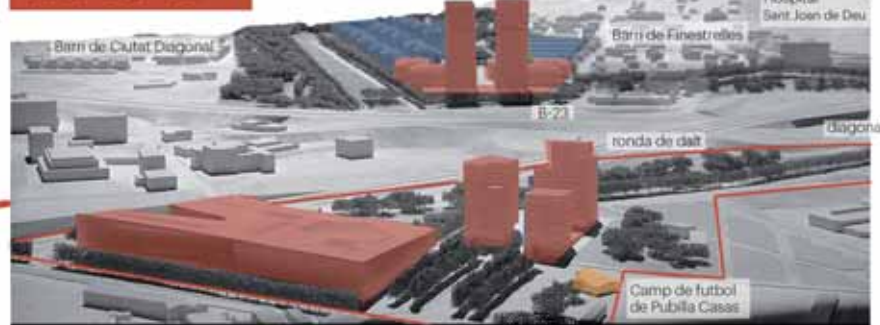
Territori que ocupa la totalitat del projecte pla Caufec - Porta BCN

vista del sector nord

vista del sector sud

Maqueta presentada per Sacresa al Barcelona Meeting Point de l'any 2006

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // ENTREVISTA A ANTONIO TURIEL, AUTOR DEL BLOC 'THE OIL CRASH'

“La fi del petroli barat fa trontollar el capitalisme”

Malgrat la gravetat de les seves afirmacions, Antonio Turiel parla sense exaltar-se gens ni mica. La seva mirada delata cert pessimisme, el mateix sentiment que es pot trobar a cadascun dels apunts de 'The Oil Crash', un bloc dedicat a la crisi energètica que, amb el pas del temps, s'ha convertit en un autèntic referent per totes aquelles persones preocupades pel futur de la civilització. 'The Oil Crash' explica amb dades i arguments molt contundents que, si no canviem el sistema de producció capitalista, el món podria col·lapsar en qüestió de pocs anys. Antonio Turiel es va especialitzar en física estadística i es va doctorar en física teòrica. Actualment, és investigador a l'Institut de Ciències del Mar de Barcelona, on interpreta imatges de satèl·lit per fer estudis oceanogràfics. Tot i que el seu origen es troba a Castella-i-Lleó, Turiel resideix a Figueres des de fa una pila d'anys, on ha estat testimoni directe de l'impacte de la MAT, una infraestructura que considera inútil i nociva.

Què és el peakoil?
Molt abans que s'esgoti el petroli, arriba un moment en què la quantitat de petroli que es pot extreure comença a minvar. L'oferta no és capaç de cobrir la demanda. La nostra crisi econòmica té molt a veure amb aquest fet.

S'ha esgotat el petroli barat. Què passa amb el més car?

Tècnicament, és possible accedir al petroli més car, però estem tant influïts per la societat de consum que ens pensem que es tracta d'un problema monetari, quan en realitat és energètic. El que importa és la quantitat d'energia que destinem a produir-ne de nova. Això es mesura amb la taxa de retorn energètic, que és l'energia produïda dividida per l'energia que s'inverteix. El que s'està veient és que les noves fonts d'energia, com el *fracking*, tenen taxes de retorn energètic cada vegada més baixes.

Quina hauria de ser la taxa de retorn energètic?

Hí ha estudis molt seriosos que calculen que, per mantenir la nostra societat, hauríem de tenir taxes de 10 a 1. Els petroli que ara mateix s'estan explotant a mar obert tenen una taxa de 3 a 1 o fins i tot més baixes. A mesura que el petroli barat es vagi esgotant, les coses empitjoraran de manera dràstica.

Es pot canviar el model productiu?

Tu creus en Déu? (riu) Fàcilment, no. El nostre sistema es basa en el creixement: és una necessitat del sistema financer. Hem de tornar els diners que ens han deixat i, per tant, hem de crear cada vegada més riquesa. Si hem de créixer un 2,8% del PIB per crear ocupació, això implica que, cada 25 anys, cal doblar la producció; cada 50 anys, multiplicar-la per

“Actualment, una cinquena part de l'urani que es consumeix prové de míssils atòmics desmantellats”

quatre, i cada 100 anys, per setze. Imagina't que, d'aquí 100 anys, Catalunya té un PIB setze vegades superior, és a dir, setze vegades més cotxes, setze vegades més carreteres... T'ho imagines? Aquest ritme de creixement és absurd. Els economistes no volen que això se sàpiga perquè implica una reforma integral del sistema financer. Tot això fa trontollar el sistema capitalista.

Com seria una societat sense creixement?

Les oportunitats de negoci serien molt petites i el consum no seria el motor de l'economia. No ens hem de preguntar si volem parar de créixer perquè, en realitat, ja ho estem fent. L'única diferència és que ho podem fer de manera més o menys pilotada. Ho il·lustraré amb una analogia: estàs pujant una escala i el sostre baixa a poc a poc. Tens dues opcions: pots acabar de pujar i, llavors, caure rodolant o pots baixar per pròpia voluntat. En els dos casos, acabaràs a terra, la diferència és que pots escollir si ho vols fer de manera pilotada o bé d'una manera desordenada.

Què passarà quan caiguem?

Si caiem de forma desordenada, hi haurà una degradació brutal de la qualitat de vida. En un context internacional, guerres pels recursos i, possiblement, una gran mortalitat.

Quin paper haurien de tenir les energies renovables en un futur?

Sens dubte, són les energies del futur,

Antonio Turiel

però no podem pretendre que ens proporcionin la mateixa energia que utilitzem ara.

L'energia nuclear?

L'energia nuclear de fissió depèn de l'urani, que és un recurs finit. Es preveu que el pic de l'urani arribi el 2015. De fet, una cinquena part de l'urani que es consumeix prové de míssils atòmics desmantellats. Els defensors de l'energia nuclear diuen que hi ha altres tècniques, com els reactors reproductors ràpids o l'energia nuclear de fusió, però es tracta de tecnologies molt perilloses que encara no estan a la nostra disposició. Fa cinquanta anys que intenten desenvolupar-les i no se'n surten!

Creus que els governs i les autoritats són conscients de tot això?

Sí. Hi ha molts informes que ho expliquen. Els governs en són conscients, però no saben donar-hi una resposta. El que ens venen els mitjans de comunicació és que hem de trobar una energia alternativa. No ens equivoquem, aquest no és el problema. Simplement, hem de parar de créixer. ◀

SALUT // LA NOVA ENTITAT EXIGEIX QUE ES DENEGUIN ELS PERMISOS QUE CONVERTEIXEN LES CIMENTERES EN LES GESTORES FINALS DELS RESIDUS

Neix la Coordinadora contra la incineració a les cimiteres

Sergi Escudero

@sergiescudero

La Coordinadora catalana contra la incineració de residus a les cimiteres es va constituir el 24 de maig a Santa Margarida i els Monjos. Segons el manifest redactat per aquest ens de nova creació, la coordinadora neix amb l'objectiu "d'impulsar la conscienciació de la ciutadania de Catalunya contra la incineració de residus i subproductes a les cimiteres pels danys que provoca a la salut i el medi ambient". El grup també vol esdevenir un corrent d'opinió i d'acció contra les multinacionals cimiteres que actuen a Catalunya. La coordinadora està integrada pel Moviment Contra la Incineració a Uniland, l'APMA de Vilanova i la Geltrú, la Plataforma Antiincineració de Montcada i Reixac, Aire Net de Sant Feliu, l'Associació de Veïns de Pallejà i l'Associació de Veïns El Trébol (Can Ros) de Sant Vicenç dels Horts.

Actualment, a Catalunya, hi operen sis cimiteres, que estan situades molt a prop de zones altament poblades

Actualment, a Catalunya, hi operen sis cimiteres, que estan situades molt a prop de zones altament poblades, a menys de 100 metres d'escoles i zones habitades. La coordinadora es queixa que "la Generalitat està donant permisos per cremar nous productes per la via de canvis no substancials, fet que posa més traves als ciutadans i les ciutadanes per personar-se com a afectats i afectades, i se salta les vies establertes per donar permisos ambientals, com l'exposició pública dels impactes ambientals, a més de desestimar al·legacions pel fet d'estar presentades per associacions de veïns i veïnes o altres entitats contràries a la incineració".

LES REIVINDICACIONS

La coordinadora exigeix un estudi rigorós sobre l'impacte que té l'activitat de les cimiteres incineradores en la qualitat de vida i la salut de la població i en l'àmbit agrícola i mediambiental i sobre la despesa que suposa per a la Seguretat Social. També consideren inadmissible

Concentració veïnal davant de la cimentera Lafarge el 16 de febrer de 2014 / DAVID CORO

que es prioritzi l'interès econòmic d'un sector industrial com el ciment a la protecció de la salut i el medi ambient del país.

L'entitat també exigeix a l'administració que denegui els permisos que converteixen les cimiteres en gestores finalistes de residus i que s'inverteixi en models alternatius basats en les tres erres -reducció, reutilització i reciclatge-, més respectuosos amb la salut de les persones, el medi ambient i les altres formes de desenvolupament que creen més ocupació que la incineració.

EL CAS DE LAFARGE

La lluita de la Plataforma Antiincineradora de Montcada i Reixac ha estat i és una de les més paradigmàtiques de les que s'han trobat al caliu d'aquesta coordinadora. Capitanjada per l'Associació de Veïns Can Sant Joan, està plantant batalla per poder dur la cimentera Lafarge Asland al Tribunal Suprem per un error administratiu de la Generalitat de Catalunya a l'hora de fer publicitat de la sentència que permet que la cimentera continuï activa.

"Ens trobem davant de criminals", diuen les portaveus de la plataforma, que es queixen de "les malalties que

provoca, la brutícia que genera i el soroll que emet les 24 hores del dia" la cimentera. D'altra banda, algunes professionals mèdiques, com Carmen Valls, asseguren que "les nanopartícules no poden ser absorbides pels filtres de la cimentera i acaben arribant a la població i infiltrant-se a la sang de les persones. Això altera les hormones del cos, provoca crisis asmàtiques, incrementa la probabilitat d'infarts de miocardi, diabetis, càncer, malformacions congènites i l'esterilitat de la població".

ELS ARGUMENTS DE L'EMPRESA

L'empresa continua defensant el seu negoci emparant-se en estudis mediambientals de la Universitat Carlos III de Madrid i de la Universitat Ramon Llull que demostren que l'activitat de la cimentera no és significativament perjudicial per a la salut. La plataforma i el veïnat de Montcada i Reixac es mostren totalment contraris a aquesta afirmació i sostenen la seva postura amb explicacions de metges que els donen suport. El que es pot comprovar fàcilment és que, als barris de Can Sant Joan i La Ribera, hi ha una capa de pols significativa i que la silueta de la fàbrica és omnipresent en la vida de les persones que hi viuen.

"Les meves plantes estan plenes d'una capa de pols gruixuda. És normal que la població pensi que aquesta pols també es pot trobar dins del nostre cos", afirma un veí. ◀

La fuga del 29 de març

L'últim episodi d'indignació entre la població de Montcada i Reixac es va produir el 29 de març, quan les xemeneies de la cimentera van deixar escapar molta més pols del normal. El director de l'empresa Lafarge Asland, José Luis Coleto, va assegurar: "Estem treballant amb totes les nostres forces perquè no es torni a produir un episodi d'aquestes característiques, però també vull dir que el que es va escapar era simplement pols i no va ser perjudicial per a la salut de les persones". L'Ajuntament de Montcada i Reixac, a través de Judith Mojeda, la regidora de Medi Ambient, també es va expressar en aquests termes: "Quan ens vam adonar del problema, vam enviar un tècnic a l'empresa per informar-nos sobre el que havia passat. Finalment, vam poder comprovar que no hi havia cap perill per a la població". Per la seva part, les portaveus de la plataforma admeten que estan "fartes d'aquest tipus d'episodis" i no es creuen que no suposi cap perill per a la salut dels veïnats.

A DEBAT

Dubtes sobre deixar l'humà enrere

/ PERSONOCRACY

Ernesto Castro

Filòsof i autor de
'Contra la posmodernidad'
@ernest_castro

El dolent del transhumanisme, el moviment filosòfic que defensa l'ús de la tecnologia per millorar l'essència de l'ésser humà, és el seu nom. Pensem en les baralles de galls que munten els filòsofs continentals per un prefix de més o un isme de menys i en la parafernàlia etimològica que van liar sobre la traducció de l'*übermensch* nietzschian a les nostres llengües romanç. No menys polisèmic és l'humanisme. Es pot distingir entre les humanitats com a aprenentatge del saber pràctic dels clàssics i l'humanisme com a ideologia de la plasticitat constitutiva de l'*homo sapiens sapiens* que insisteix en la necessitat de determinar-la responsablement. I hi ha dues nocions d'humanitat en joc: (i) el conjunt de *memes* recurrents al llarg de la història que convé estudiar; (ii) l'argamassa biològica amb unes possibilitats de transformació que superen per molt les limitacions estructurals del genoma.

El transhumanisme prototípic del filòsof FM-2030 s'enquadra dins d'aquesta segona tradició formulant una pregunta realment capciosa: si poguessis modificar la teva natura, per què no hauries de fer-ho? És capciosa perquè la història del desenvolupament tecnològic no és

sinó una successió de canvis realitzats a consciència sobre un estat inicial, que pot anomenar-se essència només per entendre'ns, encara que sigui producte i resultat d'un mecanisme funcional anàleg de mutació/selecció: l'evolució. Des d'aquest punt de vista, els *mind children* de Hans Moravec o els *citizen cyborg* de James H. Hughes no serien sinó la consciència d'aquesta dinàmica evolutiva. Però el desenvolupament tecnològic és, també, la història dels obstacles econòmics a la rendibilització dels seus invents. Cal recordar que el molí hidràulic que estalvia

Peter Singer proposa repartir la sort del tractament biotècnic mitjançant una loteria universal gratuïta

tant d'esforç humà es va inventar el segle I d.C. a Palestina, però no es va arribar a popularitzar fins la conversió del règim esclavista romà en l'economia feudal de l'Edat Mitjana: fins llavors, hi havia braços barats de sobres per preocupar-se per incrementar la productivitat marginal. Avui, tanmateix, les reticències contra la nanotecnologia generalitzada haurien de ser d'indole moral o fins i tot teòrica, ja que possibilitaria satisfer el nostre sistema productiu, que demana l'existència d'autònoms que es puguin mantenir des-

perts i treballant 24 hores del dia i set dies a la setmana. En el debat polític, la dreta acostuma a tenir por de la pèrdua del factor *x* que ens fa humans, en paraules de Francis Fukuyama, davant del qual utilitaristes defensors dels drets animals com David Pearce repliquen que aquest *je ne sais quoi* es podria reforçar si es pogués determinar la seva casuística biocultural, ja que la discussió genuïna consisteix a especificar els principis normatius amb els quals pensem programar cada *homo excelsior* personal. Potenciarem l'empatia o l'egoisme? Ser llest o ser feliç? No són dicotomies excloents. Els teòrics de la responsabilitat tecnològica com Hans Jonas, Gunther Ander o Ulrich Beck segurament respondrien que la complexitat estructural dels ecosistemes no aconsella ficar-se en aventures d'enginyers com l'extermini de les espècies carnívores (Jeff McMahan) o conculcar el dret de les generacions futures a decidir el seu propi ADN (Jonathan Glover).

Per la seva banda, l'esquerra acostuma a tèmper que l'enginyeria genètica o el *wireheading* siguin privilegi exclusiu dels rics o que, en cas d'abaratir-se el seu preu a través del mercat, accelerin les dinàmiques consumistes i competitives de la nostra societat i converteixin en identitat biològica l'absència de mobilitat social: els pobres del futur no seran només moralment reprovable segons la mentalitat vocacional de l'empresari, que anomena perdedor qui no arribi a fins i tot compar-

teixi els seus objectius de professió; seran directament considerats membres d'una espècie inferior. Els extropians originals de Califòrnia, Max More o Tom Morrow, confien en els poders democratitzadors de la comercialització que està donant tan bons resultats en matèria d'ordinadors i *smartphones*, però la comparativa no s'hauria de fer amb les companyies telefòniques, que proveeixen d'un servei sense massa laboratori a l'esquena, sinó amb les empreses de farmàcia, que privilegien la recerca sobre malalties, en última instància, recolzades per les despeses i el poder adquisitiu del malalt. Sona millor la ingenuïtat administrativa de Peter Singer, que proposa repartir la sort del tractament biotècnic mitjançant una loteria universal gratuïta, que, per les seves similituds amb la carnassa televisiva proletària estil Reina per un dia, ens hauria de tirar enrere.

Tanmateix, com tot mil·lenarisme que es preu, els transhumanistes tenen moltes profecies sobre el judici final, sobre el moment de singularitat en què l'ésser humà deixarà de ser-ho; un moment que han hagut d'endarrerir quan s'acostava el moment de la veritat i els signes de la salvació no acabaven d'aparèixer. Nick Bostrom es pregunta si estem vivint una realitat simulada per la consciència *uploaded* del futur; resulta més probable l'escenari de la catàstrofe ecològica, on no arribarem mai a produir cervells en banyeres perquè hi ha coses més urgents a fer. ◀

PERSPECTIVA

Bufen temps de bonança

Pepe Ribas

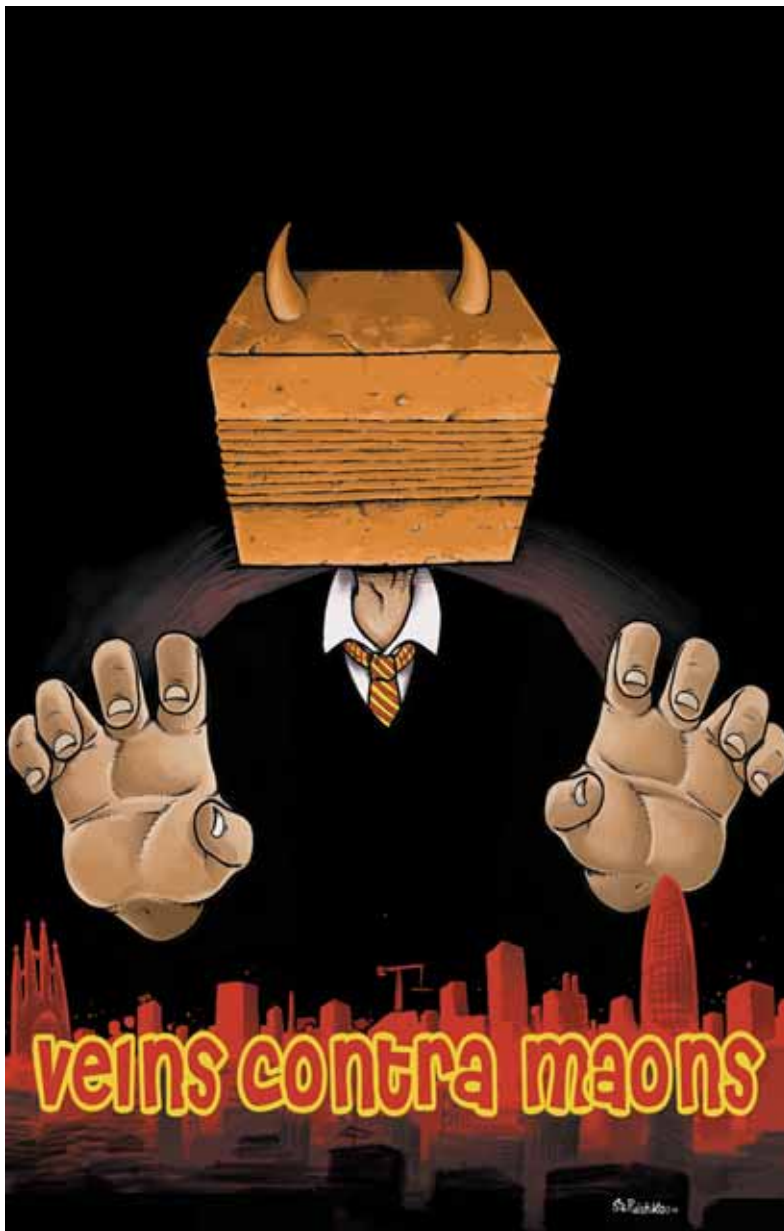
Periodista i fundador
d'Ajoblanco

@peperibas

Veig la ciutat en flames. És la *torna* visceral contra el brutal intent de destrucció de Can Vies, que continua sent un viver d'experiències, ha creat un teixit social no capitalista i manté bona relació amb l'associació de veïns, amb Can Batlló i amb la gent del barri. Mentre segueixo per Twitter els esdeveniments i apareix l'excavadora transformada en teia, ressonen al meu cap paraules d'altres temps: "L'estratègia política va ser sumir-nos en un laberint de negociacions amb l'única intenció de desactivar un moviment revitalitzador que estava connectat amb el moviment okupa. Hauríem d'haver ocupat primer per negociar, després, des d'una posició de força. En aquell moment, ni tan sols existia el CCCB, que alguna cosa ha resolt, però només pels que es deixin domesticar pel poder polític".

El poder continua necessitant l'estricta jerarquia piramidal per imposar el model: Barcelona aparador/ciudadans estèrils

Aquestes paraules d'un jove artista barceloní rescaten uns fets que van succeir el 1991, quan el poder encara no havia desenvolupat la marca Barcelona com a model. Després d'una successió d'assemblees convocades als altells del bar Glaciari de la plaça Reial, un grup d'artistes que necessitaven espais per assajar, integrat pels primers Polipoètics de La Papa, els de la Fàbrica de Cinema Alternatiu, Simona Levi, els de La Porta, els de La12 Visual de Video, Roger Bernat, Tomàs Aragall, Dionís Escorsa i tres-cents més, havien decidit acampar a la plaça Sant Jaume com a primer acte de mobilització. Faltava poc més d'un any pels Jocs Olímpics i, el mes de maig, s'havien de celebrar unes eleccions municipals decisives. Els joves artistes, després de l'acampada de denúncia a la recerca de la solidaritat ciutadana, pensaven ocupar la caserna de Sant Agustí -que llavors encara estava abandonada- per transformar-la en un gran centre alternatiu autogestionat per artistes residents, amb bar, biblioteca pública i locals per assajar, exposar o visualitzar. Mascarell, que llavors no era cap de Cultura ni estava a la Virreina, els va aconsellar negociar la concessió de l'espai amb Pasqual Maragall, Oriol Bohigas,

Miquel Lumbierres, Lluís Armet i Jordi Borja. Els joves el van creure, tot i que el que realment pretenia un Mascarell alarmat era evitar l'acampada, ja que el seu mentor, l'alcalde olímpic Maragall, podia no ser reelegit a causa del que posaria de manifest l'acampada-denúncia.

Els joves van confiar en la paraula donada; no van acampar ni van ocupar l'espai i es van constituir legalment en associació: Barcelona Taller. Després de

dos mesos de treball intens, van entregar un projecte avalat per tres mil signatures. Havien contactat amb el PSI de Nova York i els centres alternatius que llavors existien a Berlín, Londres, Amsterdam i Zuric per buscar assessorament. El projecte era excitant, elèctric. Fomentava la creativitat lliure de pressions mercantils o polítiques i incloïa l'estudi per a la remodelació de l'edifici per part d'un equip d'arquitectes alternatius que ni cobraven ni pagaven

/ SR. PLÁSTIKO

comissions. Allargant la negociació fins a l'esgotament, l'equip olímpic municipal va desactivar el legítim entusiasme dels joves i, després, va destrossar els valors antiautoritaris i antielitistes del projecte ficant-los en un local trampa, de disseny, a les proximitats del passeig de Sant Joan, que no tenia res a veure amb el projecte assembleari ni amb la caserna de Sant Agustí, avui convertida en museu de la xocolata.

El poder continua necessitant l'estricta jerarquia piramidal per imposar el model: Barcelona aparador/ciudadans estèrils. La cultura, segons aquest model, ha de ser indústria, ha de ser mercat i tots els centres cívics, socials i culturals han de seguir el codi municipal imposat pels partits polítics dominants. Aquest codi, subjecte a les regles del consumisme, de l'electoralisme, de l'empresa i del fet nacional, només pot ser executat per funcionaris submisos i per gestors obedients, educats en la tecnocràcia. Aquest model triomfant ha transformat la ciutat en un contenidor turístic sense ànima, amb una creativitat precària a qualsevol nivell i amb un futur opac per a les noves generacions. Can Vies era i és una altra cosa. És cultura de resistència. És alternativa lluny del mercat i de l'obediència deguda. Can Vies, com altres centres ocupats i autogestionats, és un

Els polítics i l'alcalde buscaven acabar amb un model alternatiu i el que han aconseguit és despertar una marea

exemple que fa molts anys que aposta per un relat que torni la política a la gent. La seva aposta és sociabilitat sense jerarquia. La seva pràctica, generar autonomia, barri i ciutat amb la quotidianitat del dia a dia. I també atendre els més febles, reforçar-los i generar, entre molts, un nou teixit urbà a les antípodes del nihilisme que crea el consumisme i la delegació política.

Dos bàndols. L'alcalde Xavier Trias va ordenar la seva destrucció sense pensar en la indignació ciutadana que podia aixecar. Negociar? Com es pot negociar amb qui només enganya!

Els okupes reconstruiran Can Vies amb la solidaritat fraterna de veïns i voluntaris i no negociaran perquè són ells els que estan fent la ciutat. Com el 15-M, la ciutadania s'ha solidaritzat amb els afectats.

Senyors polítics, senyor alcalde, buscaven acabar amb un model alternatiu i el que han aconseguit és despertar una marea que pot -per què no- provocar mil okupacions. Ha caigut un vel. Bufen vents de bonança. ◀

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Àngel Colom ha ensenyat la poteta

Muhamed Talla, Daiana Guzman, Abdul Chaudhry i nou persones més

La interacció per Twitter d'Àngel Colom amb un militant de Plataforma x Catalunya no és una mera equivocació, sinó una expressió més de CiU ensenyant la seva poteta de llop. Un partit que sempre ha estat afavorint l'exclusió social de població migrant, tot i que de vegades la vulgui disfressar amb paternalisme i polítiques hipòcrites d'assimilació. Davant els fets de Can Vies, al responsable d'immigració de CDC, no se li va ocórrer altra cosa que criminalitzar la població immigrant al compàs d'un partit feixista que cada vegada té menys credibilitat i legitimitat a Catalunya. Considerem vergonyós repulpar uns comentaris d'un membre de PxC, però encara és pitjor interactuar-hi amb complicitat i demanar que una persona desconeguda (només per una foto, pel fet de ser negre) fos expulsada, "si

és estranger". Ja coneixem el racisme institucional del qual CiU és còmplice i responsable. Sabem que va avalar la llei d'estrangeria i les seves reformes o la directiva del retorn al Parlament Europeu, que legitima la retenció de persones migrades als CIE i les expulsions massives. Les persones migrades a Catalunya, i també les *no blanques*, estem fartes de la criminalització que han fomentat durant tants anys les polítiques de dretes i neoliberals. No volem ser tractades com a criminals i ignorants. Tampoc volem continuar essent l'aliment del feixisme i de les polítiques de dretes, com està succeint a altres països d'Europa. Tenim clar que, des de Catalunya, hem d'impulsar un front social i polític que impedeixi tota acció que fomenti l'odi i fragmenti la societat. També tenim clar que, només des de l'autèntica esquerra (i no amb partits com CiU, amb actituds com la del senyor Àngel Colom), podem acabar amb el racisme i la criminalització de la immigració i impulsar polítiques socials que promoguin la plena ciutadania. Senyor Colom, el camí contra el racisme i el feixisme és la plena ciutadania i no permetrem mai més que algú entri al joc de l'extrema dreta. ◀

PENSEM

Pensar l'aigua

Edurne Bagué @La_Directa

Les properes eleccions municipals es plantegen com una cita transcendent on moltes coses poden canviar. Pensem en aquestes eleccions, diferents grups i entitats que lluiten per l'aigua estan preparant propostes per remunicipalitzar el servei. Encara que sigui des de les limitacions que té poder accedir a la part del cycle que es coneix amb el terme en baixa, és a dir, la distribució del fluid a nivell municipal, és un pas important i un moment estratègic perquè la ciutadania pugui recuperar part de la seva gestió.

Aprofitant aquest moment, val la pena reflexionar no només de les qüestions purament tècniques, sinó també sobre la nostra concepció de l'aigua. Això vol dir, com volem relacionar-nos-hi? Per què diem que l'aigua és vida? És tan sols un recurs? Què implica relacionar-nos-hi des d'aquesta òptica?

Semblen preguntes metafísiques, sense sortida, i que, per tant, no porten enlloc. Però no és així. Aquestes són les preguntes clau per transformar la gestió de l'aigua, donada la situació actual. Els problemes amb l'aigua no s'acaben ni comencen amb la seva privatització, sinó amb el model de gestió que hem construït a partir de la concepció que tenim d'ella com un element passiu que està a la nostra disposició, primer com a recurs que ens permet transformar la matèria prima en productes pel mercat i, ara, com a objecte de valor en ella mateixa.

Si reflexionem sobre el model de gestió de l'aigua que ha imperat durant els últims dos-cents anys, veurem que les infraestructures i la demanda d'aquest fluid estan per sobre de les possibilitats del propi entorn. Que la prioritat no és satisfer les necessitats de la població, sinó bastir un model productiu caduc.

Pública o privada, el que necessita l'aigua és una reformulació del model, de l'estructura de gestió. Per tant, és imprescindible que ens preguntem: per què la necessitem? Què esperem d'ella? Quines són les prioritats? I ara se'n obren portes a aquestes preguntes. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana, hem fet assemblea general a l'Espai Obert, precisament el local on va començar aquesta aventura que es diu DIRECTA. Ha estat una assemblea molt densa on hem parlat a bastament del futur del projecte. El tema central de l'assemblea ha estat el nou model de periodisme que volem per a la DIRECTA dels propers anys. Hem parlat de la crisi dels mitjans escrits, de la revolució que ha significat Internet per a la premsa i la manera d'informar-nos que tenim en general. I també hem parlat de diners i de retallades, ja que la crisi que havíem estat esquivant durant anys, ara, ja ens ha atrapat. Així doncs, ja ho sabeu, la DIRECTA necessita -ara més que mai- tot el vostre suport. De tots aquests

debats, n'ha sortit una comissió de nou model de la DIRECTA, que ha començat a treballar aquest dimarts mateix. La nostra idea és aprofitar l'estiu per treballar ben a fons tot aquest tema i poder tornar, el setembre, amb idees i projectes renovats i preparats per al seu llançament. Com sempre, si teniu coses a dir, estarem encantades d'escollir-les. Ens les podeu fer arribar per les vies que ja coneixeu. Finalment, dir-vos que, la setmana que ve, la DIRECTA sortirà el dimecres 25 amb tota normalitat. Tot i que la revetlla de Sant Joan i el dia de festa ens enganxen en ple tancament, farem un esforç per poder tenir la DIRECTA com cada setmana. De moment, això és tot. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

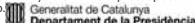
/ SEISDEDOS

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

CC BY-NC-SA LICÈNCIA CREATIVE COMMONS Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5
Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciatador.
No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva licència.
// Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'un llegítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una licència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta licència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

L'espina dorsal de la Directa són les subscripcions. Tot i això, rebem una subvenció estructural de la Generalitat de Catalunya pel fet de ser un mitjà en llengua catalana, que suposa menys d'un 2% del pressupost. Per això hem de posar el seu logotip.

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA
redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM? Victor Yustres **Així està el pati** Quique Badia **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Oriol Fuster **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Josean Llorente i Carles Bianco **Agenda** Roger Costa Puyal **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Víctor Serrí **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes **COORDINACIÓ WEB** Manel Ros

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 17

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Neil Davidson:

“La independència d’Escòcia obre el camp per aplicar polítiques d’esquerres” pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

L’edat d’or dels mitjans

Illiures: el cas de Ràdio Terra
pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lustració 198

DIRECTA 366
18 de juny de 2014

IL·LUSTRACIÓ:
Itziar Torres

A FONTS | HOLLYWOOD I WALL STREET

Espectres del contracop

L’esclat de la bombolla financera ha fet proliferar, a la indústria cinematogràfica nord-americana, una sèrie de films que han retratat –de vegades amb un cert contingut crític– les interioritats de Wall Street. ‘Inside Job’ (2010) o ‘The Wolf of Wall Street’ (2013) han seguit el camí d’anteriors cintes que retrataven el món de les finances, com ‘Wall Street’ (1987). Hollywood ens ensenya imatges del capitalisme financeritzat constantment, però ho fa amb unes narratives que ens impedeixen imaginar una solució al problema de l’especulació.

Marc Delcan Albors i Garikoitz Gómez Alfaro
afons@directa.cat

Wall Street disfressat com a Wild Street, un carrer salvatge poblat per llops com els que protagonitzen la pel·lícula de Martin Scorsese *The Wolf of Wall Street* (2013). Escenari, rectificació, disculpa o simple exhibició: el debat està servit. El que sí que és cert és que les grans produccions de la indústria de Hollywood es construeixen, en gran part, com a espectacle, una crítica cap a ells mateixos feta per ells mateixos. Aquesta manera que té Hollywood de mostrar-nos el món de les finances altera les capacitats de les espectadores de reaccionar davant el desmantellament de la vida per part del capitalisme financeritzat.

Els mercats com a mite igualador

La indústria nord-americana ha jugat un paper fonamental en la creació de la mitologia al voltant dels corredors de borsa o *brokers*. Personatges com Gordon Gekko, el brivall que personifica l’esperit del capitalisme salvatge a la pel·lícula d’Oliver Stone *Wall Street* (1987), han aplanat el camí per convertir el *broker* en el nou *cowboy* del somni americà. Es tracta, en general, de personatges hipermasculinitzats que, aparentment, deuen l’èxit a la seva capacitat per desenvolupar les habilitats que els permeten triomfar en el món competitiu del mercat; sovint actuant al marge de la llei, aquests

nous malfactors cavalquen damunt de l’excés, motiu pel qual provoquen rebuig i fascinació a parts iguals.

Sens dubte, la ficció és una de les eines fonamentals per repensar l’àmbit polític. És en la resolució dels dilemes ètics continguts a les novel·les, les pel·lícules i fins i tot els acudits on es conformen part dels nostres paràmetres morals, les nostres pors, les nostres frustracions i els nostres desitjos. Tant és així que autors com Henry A. Giroux es refereixen a les pel·lícules

–
‘The Wolf of Wall Street’ és una orgia d’adrenalina carregada de misogínia que eludeix qualsevol reflexió sobre la desregulació financera
–

com a “pedagogies públiques” que, a més d’entretenir, pretenen influir en la manera que tenim d’ordenar les nostres relacions socials i construir les nostres identitats. Giroux assenyalava que, en aquestes converses públiques, es crea la possibilitat de “convertir la interpretació en intervenció” i, d’aquesta manera, se subratlla la dimensió eticopolítica de les representacions cinematogràfiques. Per descomptat, l’anomenat *missatge* de les pel·lícules no és unívoc; i la recepció per part de l’audiència dista molt de ser predictable. En aquest sentit, pel·lícules com les esmentades *Wall Street* (Oliver

Stone, 1987) o *The Wolf of Wall Street* (Martin Scorsese, 2013) són “espais de lluita” (Didi-Huberman) que obren la possibilitat d’apuntalar o qüestionar l’anomenat consens neoliberal.

Un cop d’ull ràpid a la llarga llista de pel·lícules que tracten de l’oposició entre la gent corrent (o *Main Street*) i els especuladors financers (*Wall Street*) revela la naturalesa ambigua d’aquest antagonisme. D’una banda, aquests últims apareixen retratats com a herois que saben treure profit d’un capitalisme on tot s’hi val. La seva ambició és el motor del mite de la mobilitat social del capitalisme: opera com el líquid que greixa el mecanisme que fa funcionar el que Thomas Frank ha anomenat “populisme de mercat”. Per a Frank, el populisme de mercat és la confiança en el fet que la institució del mercat ens iguala, ja que ofereix les mateixes oportunitats a tothom i, per tant, no hi ha res més democràtic que el mateix lliure mercat. L’avarícia, diu Gordon Gekko en un dels seus famosos discursos a la pel·lícula *Wall Street*, és l’essència de l’esperit evolutiu. Qualsevol desigualtat aparent s’anivella a través del risc, al qual tots semblen estar exposats per igual. D’altra banda, aquests personatges s’acostumen a representar com a oposats a valors com la família o l’honoradesa. La seva ambició és al mateix temps benedicció i condemna, un camí cap a l’autodestrucció ple d’apartaments de luxe, drogues i cotxes esportius.

D’Oliver Stone a Martin Scorsese

Si ens centrem en el cas concret de *Wall Street* (1987), una de les principals obres de referència per a la mitologia

broker, podem observar que la trama principal gira al voltant de la lluita per la *moral* del seu protagonista, Bud Fox (Charlie Sheen). El film descriu l’ascens social, econòmic i professional de Fox, un jove llicenciat que admira el tauró de les finances Gordon Gekko (Michael Douglas). Per fer-se un lloc com a soci, Bud Fox començarà a proveir Gekko d’informació confidencial per intentar avançar-se a les operacions d’altres o a la descomposició d’empreses. Les actuacions il·legals del duo Bud-Gekko aviat atrauran l’atenció de les autoritats reguladores, que acabaran jutjant-los tots dos després que Bud es faci enrere i decideixi entregar Gekko.

La barreja de fascinació i repulsa que envolta personatges com Gordon Gekko o Jordan Belfort suposa el triomf de la voluntat de promoció per sobre de la pretensió de justícia social

El personatge de Bud Fox es pot entendre com una al·legoria de la societat nord-americana en general. En aquests anys de desregulació, *Wall Street* ja no era un lloc d’*homes respectables* d’ascendència únicament anglo: a la pel·lícula s’insinua la possibilitat de mobilitat social quan Bud es muda a Manhattan “per ser un jugador”, com diu al seu pare. I Gekko ho ratifica a l’escena del club privat després de jugar a esquaix: “Jugo a la borsa des del 69. La majoria d’aquests economistes de Harvard no serveixen per a res, fa falta un paio llest i famo-

Michael Douglas interpreta Gordon Gekko, empresari i principal antagonista a la pel·lícula ‘Wall Street’

lenc i sense sentiments”. Al llarg de tot el film, el personatge de Bud Fox es debat entre el model del seu pare (Martin Sheen), que encarna la tradició del capitalisme *deontològic* (treballador de coll blau amb una ètica del treball i una protecció salarial salvaguardada pels sindicats), i el model de Gordon Gekko (Michael Douglas), el seu mentor al *salvatge oest* de les finances, que representa la decadència dels límits ètics del treball. Quan finalment la manca d’escrúpols de Gordon Gekko s’emporta per davant la línia aèria on treballava el pare de Bud Fox i causa centenars d’acomiadaments, aquest haurà de recórrer a les tècniques especulatives per tornar a prendre el control de la companyia. Igual que a *Entre pillos anda el juego* (John Landis, 1983), la borsa de valors és una eina neutral que permet fer o desfer en funció de la intenció de les persones que hi juguen.

La història de Gordon Gekko i Bud Fox es va escriure, segons el seu guionista, precisament per criticar el món de l’especulació; però, avui dia, el personatge que va interpretar Michael Douglas el 1987 i que va tornar a les pantalles el 2010 de la mà de *Wall Street 2* és pràcticament un semidéu per al món de les finances. La vigència del seu llegat es va fer patent quan, el setembre de 2011, la BBC va entrevistar un *trader* de la *city* de Londres que va expressar la seva indiferència davant els efectes socials de la bombolla creditícia i immobiliària: “Personalment, m’és igual. Sóc un operador financer, a mi no em preocupa la crisi. Si veig una oportunitat de guanyar diners, m’hi llanço”.

De la mateixa manera, després de les crítiques llançades contra *The Wolf of Wall Street* per la seva celebració de la cultura del malbaratament i la disbauxa, Leonardo DiCaprio (actor que dona vida al protagonista del film, Jordan Belfort) va haver de sortir en defensa de la cinta de Scorsese assegurant que no justifica el comportament del seu personatge. Els motius d’aquest desacord no són difícils d’imaginar: *The Wolf of Wall Street* és la primera pel·lícula que reprèn el gènere de la comèdia per referir-se a *Wall Street* des del *crack* de 2008. Tanmateix, no es tracta d’una mera comèdia, sinó

L’estigmatització moral del sector financer no serveix per encoratjar un canvi de les regles del joc, sinó per millorar el reglament

d’una orgia d’adrenalina carregada de misogínia que, durant les seves tres hores de durada, eludeix qualsevol reflexió sobre els detalls de les operacions financeres il·legals que permeten que el protagonista surfege les onades més altes de la desregulació financer. El ritme de la pel·lícula tampoc no s’atura a analitzar les conseqüències socials de l’estafa fiscal o de la venda de bons escombraria amb què es paguen el ritme de vida els socis de Belfort. Ignasi Franch ha assenyalat encertadament que, a *The Wolf of Wall Street*,

la competència entre corredors de borsa se substitueix per un ambient de "fraternitat universitària trastornada", mentre que qualsevol intent de crítica social queda desdibuixat per un rerefons humorístic que recorda *Miedo y asco en Las Vegas*, de Terry Gilliam.

Una crítica limitada

Per descomptat, els problemes que estem situant al cor de les representacions hollywoodianes del món financer es manifesten en altres àmbits. En una entrevista concedida a *El País*, Charles Ferguson, director del documental *Inside Job* (2010), declarava: "Els mercats no són del tot justos, però, si hi ha regulació i estan controlats i les transaccions es fan legalment, no hi veig res de dolent". *Inside Job* va aconseguir fer malabars amb la crítica: va ser aclamada per la premsa generalista per la seva crítica als excessos de la desregulació, tot i que bona part de les *veus crítiques* entrevistades al documental són alts càrrecs de l'àmbit de les finances. El mateix Ferguson s'havia enriquit invertint en noves tecnologies durant la dècada dels 90. En resum, els mateixos actors que formen part del sistema són els que gaudeixen de la legitimitat per corregir-lo i reconduir-lo.

La clau dels límits d'aquesta crítica a l'estructura del capitalisme financeritzat és que es redueix a una *digestió moral* del conflicte. En ben poques ocasions es problematitza el funcionament eminentment parasitari i especulatiu dels mercats crediticis o la creença que el mercat és un ens racional en què totes som jugadores amb

les mateixes possibilitats de guanyar o perdre. Hollywood eludeix l'arrel política de la regulació del sistema desplegant en les seves faules morals una estratègia discursiva que persegueix, a través d'una retòrica senzilla, un efecte tallafocs. El conflicte a Hollywood és, per tant, un espectacle despolititzat en què la possibilitat de redistribuir antagonismes, és a dir, de detectar els punts de fuga del capitalisme financeritzat, queda anestesiada. Com un dels dis-

La clau dels límits de la crítica de Hollywood a l'estructura del capitalisme financeritzat és que es redueix a una 'digestió moral' del conflicte

positius que reorganitzen el sentit i la direcció de la mitologia nord-americana, el cinema o, específicament, el Wall Street retratat per Hollywood pretén ser l'aparador del que ha d'aspirar a ser el *Main Street*. L'estigmatització moral del sector financer no serveix per encoratjar un canvi de les regles del joc, sinó per millorar el reglament. Serveix com a advertència

d'un esquema horitzontal de la realitat social: la barreja de fascinació i repulsa que envolta personatges com Gordon Gekko o Jordan Belfort suposa el triomf de la voluntat de promoció per sobre de la pretensió de justícia social.

En una etapa en què, com afirma Giroux, "la despolitització de la política representa un esforç complex, encara que incomplet, del neoliberalisme per assegurar una política de la representació que intenta que el funcionament de la seva pròpia ideologia sigui imperceptible", és més urgent que mai reaprendre a mirar per desfer el *sentit comú* del neoliberalisme i reivindicar que no es tracta només d'algunes pomes podrides. Per això necessitem, a més d'unes pràctiques emancipadores, una ficció i una estètica de la resistència. En aquest sentit, la conclusió no pot ser altra cosa que una obertura; el que Belén Gopegui formula com una invitació a "deixar enrere, mitjançant ficcions no melodramàtiques, però tampoc ambigües, els valors individualistes, consumistes i irresponsables del món d'avui".

La clau dels límits de la crítica de Hollywood a l'estructura del capitalisme financeritzat és que es redueix a l'àmbit moral del conflicte i eludeix la seva arrel política

per a les que pretenguin seguir el camí dels nous *cowboys* i l'única norma és que no hi ha problemes polítics, només problemes morals. No hi ha frau estructural, només males conductes. O, dit d'una altra manera: "Conrea la teva ambició, però no oblidis els teus valors". L'horitzó d'ambicions de la utopia neoliberal parteix de la base

La pel·lícula 'Pursuit of Happiness' (2006) mostra com funcionava el sistema abans de la crisi

Arxiu

Hollywood i la crisi

Des que va esclatar la bombolla immobiliària i financer, Hollywood també ha volgut ensenyar les seves històries amb grans produccions relacionades amb el món del capitalisme financer. Abans de la crisi, *Pursuit of Happiness* (2006) ens mostrava com funcionava el model fins aleshores. Després, *The Company Men* (2010), *Wall Street 2* (2010), *Limitless* (2011), *Margin Call* (2011), *The Wolf of Wall Street* (2013) o l'oscaritzat documental *Inside Job* (2010) han abordat la temàtica.

Per llegir més

Un clàssic: *Cómo nos venden la moto* (Noam Chomsky i Ignacio Ramonet). Un estudi acadèmic des del marge: *La apuesta invisible* (Antonio Méndez Rubio). Un llibre fet des de dins de la indústria de Hollywood sobre la seva relació amb els diners: *El juego de Hollywood* (Jason Squire). I, per últim, una història complexa sobre la relació entre Hollywood i Wall Street: *Indecent Exposure: A True Story of Hollywood and Wall Street* (David McClintick).

Neil Davidson: “La independència d’Escòcia obre el camp per aplicar polítiques d’esquerres”

L'historiador Neil Davidson centra la seva atenció en les relacions que s'estableixen entre les nacions, els nacionalismes i el sistema d'estats capitalistes. Professor a la Universitat de Strathclyde de Glasgow, recentment ha visitat Barcelona per presentar la seva última obra: 'Transformar el mundo. Revoluciones burguesas y revolución social' (Pasado y presente, 2013). En aquesta entrevista, Davidson -d'orientació marxista i bon coneixedor de la identitat nacional escocesa- contextualitza el referèndum d'autodeterminació que tindrà lloc el proper 18 de setembre al seu país, les diferències i les similituds amb el procés català i l'ascens dels partits d'extrema dreta a les últimes eleccions europees.

Carles Masia
entrevista@directa.cat

Quines són les possibilitats d'una victòria del sí al referèndum escocès del 18 de setembre?

Al principi, semblava que el sí tenia les de perdre, ja que les enquestes apuntaven que el suport a la independència era del 30%. No obstant això, durant els últims sis mesos, la situació ha canviat radicalment: excoent els indecisos (19%), una enquesta independent deia que el 48% de la població estava a favor de la independència i el 52% en contra. Per tant, sent realista, crec que la victòria del sí és possible. Segons les últimes investigacions, els sectors més desfavorits de la classe obrera són els més propensos a donar suport a la independència, tot i que també són els que se solen registrar menys per votar. Un factor important per explicar el suport creixent a la independència ha estat la Campanya Radical d'Independència, integrada per activistes de l'esquerra radical, el Partit Verd Escocès i l'ala esquerra del Partit Nacional Escocès (SNP). Aquesta campanya ha organitzat jornades d'inscripció de votants als barris de la classe treballadora oblidats pels grans partits polítics, la qual cosa ha fet que el suport potencial a la independència augmenti.

Una victòria del sí faria créixer les possibilitats d'una Irlanda unida?

Tindria profundes implicacions per a Irlanda, ja que seria vist com el principi de la desintegració de l'Estat britànic. La comunitat protestant lleialista del nord d'Irlanda descen-

deix, sobretot, de colons escocesos i la seva lleialtat es deu a la Gran Bretanya, no a Anglaterra. Per tant, la independència els faria entrar en crisi, mentre que, per contra, és gairebé segur que el Sinn Féin proposaria la convocatòria d'un referèndum sobre la reunificació d'Irlanda.

-
“Els sectors més desfavorits de la classe obrera són els més propensos a donar suport a la independència”
-

Des del punt de vista català, el comportament del govern del Regne Unit en relació amb el referèndum és molt diferent si el comparem amb el del govern espanyol, que nega constantment el dret de la ciutadania a votar. Creus que això fa que el moviment per la independència creixi més?

Sí, perquè denota que el govern espanyol és perfectament conscient que el més probable és un resultat favorable a la independència de Catalunya i està molt preocupat per la possibilitat que el sí guanyi a Escòcia. S'ha escudat en la Comissió Europea per afirmar que una Escòcia independent seria un problema per a la UE, cosa que és totalment imaginària, ja que, de fet, la UE ha acceptat com a

estats membres alguns països de l'Europa de l'est molt més pobres i inestables que Escòcia. Seria un error, però, refiar-se excessivament del govern del Regne Unit: l'Estat britànic és un dels estats capitalistes més recixits del món arran de la seva gran capacitat d'adaptar-se; i els partits unionistes i els funcionaris conceben la descentralització com una altra forma d'adaptació per preservar la integritat territorial. El primer ministre britànic, David Cameron, va forçar el referèndum el 2012 perquè, en aquells moments, la coalició al poder estava segura que guanyaria el no. Però això era perquè esperaven enterrar la qüestió escocesa per una generació, no perquè els interessos de la voluntat democràtica del poble. Va ser un error de càlcul i, ara, tot està molt igualat, la qual cosa significa que el govern britànic haurà de concedir més poders al Parlament escocès, fins i tot si guanya el no.

En quina mesura la crisi és responsable de l'ascens del nacionalisme escocès i català?

El règim d'austeritat que han aplicat els governs com a resposta a la crisi ha enfortit el nacionalisme català i ha aportat una raó més per trencar amb l'Estat espanyol. Però l'impacte de la crisi ha estat molt més significatiu a Escòcia, precisament perquè, abans, el suport a la independència era més feble. Però, en aquest cas, el factor més important també ha estat el règim d'austeritat. Els treballadors i els aturats, que podien pensar que la independència era un risc amb

GRAFIES:
a Nalda

l'argument que l'Estat britànic podria oferir més protecció social, han començat a qüestionar aquest supòsit arran dels atacs contra l'estat del benestar, la congelació salarial i la persecució de les persones migrants. Això ha fet que molta gent es preguntés: com pot ser que la independència sigui pitjor que les condicions actuals?

Una Escòcia independent ofereix més possibilitats d'aplicar un programa polític més d'esqueres i social?

En alguns aspectes, Escòcia ja ha començat, en virtut de la descentralització, a diferenciar-se de la resta del Regne Unit: ofereix atenció gratuïta a la gent gran, receptes gratuïtes i els estudiants no han de pagar taxes de matriculació (almenys, els escocesos). D'altra banda, l'ensenyament públic no s'ha desintegrat, l'aigua roman en mans públiques i la privatització de la sanitat que s'està fent a Anglaterra no ha arribat al nord. Tot i que seria absurd afirmar que el racisme no és un problema, sí que és veritat que la cultura política escocesa és diferent de la d'Anglaterra, sobretot perquè el govern de l'SNP es va decantar per acollir els immigrants en comptes d'atacar-los; això s'ha de reconèixer. Amb tot, hem d'acollir amb escepticisme les afirmacions que diuen que, partint d'aquestes reformes modestes però reals, la independència ens portaria automàticament a la creació d'un Estat més social i democràtic i, encara menys, socialista. Intrínsecament, un Estat escocès no és progressista, si no, no rebria el suport de personatges reaccionaris com Sir Brian Souter de Stagecoach o Sir George Mathewson, antic càrrec del Royal Bank of Scotland. La clau és que la lluita per la independència obre el camp de possibilitats per aplicar polítiques més

d'esqueres (i defensar les que ja s'estan aplicant). En gran mesura, això depèn del fet que l'esquerra radical superi les divisions i es creï una alternativa electoral i activista tant a l'SNP com al Partit Laborista.

Quines lliçons podem extreure de les eleccions europees, amb victòries per a Marine Le Pen, l'UKIP i els partits de dretes a Dinamarca?

És senzill: s'ha produït un ressorgiment mundial dels partits d'extrema dreta, tant feixistes com no feixistes, d'Anglaterra fins a l'Índia. En part, es tracta d'una reacció de la dreta a la globalització neoliberal i, en particular, al neoliberalisme

— “A Escòcia, molta gent es pregunta: com pot ser que la independència sigui pitjor que les condicions actuals?”

— social que, almenys originàriament, s'oposava al racisme. Davant d'això, la nova dreta diu que defensa la nació i la població autòctona dels efectes suposadament destructius de la immigració. Aquesta forma de populisme de dretes juga amb el descontentament de la gent, el col·lapse social i l'alienació de les elits polítiques i culpa els mateixos immigrants i l'establishment d'haver permès que es contaminin la puresa nacional. La crisi de 2007-2008 va donar més credibilitat al seu discurs. Mentre l'esquerra no sigui capaç de convèncer la gent de classe treballadora del veritable origen dels seus problemes, aquests partits trobaran un públic. Per això, és molt negatiu que els polítics de l'esquerra parla-

mentària del sistema, com els del Partit Laborista, facin cap concessió a la propaganda contra els immigrants i l'islam per intentar esgarrapar vots a l'extrema dreta, ja que legitimen els arguments d'aquestes formacions. Si l'esquerra no ofereix explicacions a la classe treballadora sobre els problemes amb què s'enfronta, que tenen a veure amb el caràcter explotador i inestable del capitalisme, la dreta ho aprofitarà per introduir propaganda islamofòbica i antiimmigració.

Estàs interessat en l'estudi del racisme. Quines eines o estratègies es poden utilitzar avui dia al Regne Unit per lluitar contra el racisme, en un context en què formacions com el Partit Nacional Britànic (BNP) i l'UKIP intenten influir als barris de gent humil?

És important distingir entre l'extrema dreta feixista i la no feixista, ja que les tàctiques per enfrontar-s'hi canvien. Els antiracistes intentarien evitar físicament una concentració o manifestació del BNP, un partit feixista, però aquesta tàctica no s'aplicaria a un partit d'extrema dreta no feixista com l'UKIP, tot i que, òbviament, s'organitzaria una contramanifestació. L'esquerra ha d'utilitzar arguments específics per parlar amb persones de classe obrera que, tot i no considerar-se racistes, es veuen influïdes pel discurs de l'extrema dreta. A més, l'esquerra ha d'organitzar mobilitzacions massives que impliquin, sobretot, els sectors de població que estan sent perseguits—en particular, els musulmans— per desemmascarar l'extrema dreta i fer que la gent tingui confiança per oposar-s'hi. Una de les raons que expliquen per què el Regne Unit té una extrema dreta feixista relativament petita en comparació, per exemple, amb França és el moviment social de la Lliga Anti Nazi / Rock Contra el Racisme de la dècada de 1970 i principis de 1980.

L'edat d'or dels mitjans lliures: el cas de Ràdio Terra

L'any 2009, el Fòrum Social de la Comunicació (FSC) denunciava que els mitjans alternatius patien una situació d'"asfíxia econòmica, marginació i repressió". Cinc anys després, gràcies a noves fórmules de finançament com el micromecenatge o les quotes de subscripció i les comunitats de sòcies, alguns mitjans lliures aconsegueixen sortir de l'asfíxia econòmica. Gràcies a la

crisi dels grans mitjans i al revifament de la consciència crítica ciutadana, molts han aconseguit sortir de la marginació i qui sap si, algun dia, aconseguiran acabar amb la repressió de la qual es queixava l'FSC. Amb tot aquest temps, com hagués canviat la cobertura informativa d'accions anticapitalistes com la que va fer pública Enric Duran el 2008?

Sònia Bagudanch

quadernsdillacrua@setmanaridirecta.cat

Era el 21 de maig de l'any 2009. Enric Duran sortia de la presó, on l'havien ingressat acusat d'estafar 39 bancs, una acció que va dur a terme per denunciar el sistema capitalista. Més enllà dels delictes comesos, només els mitjans alternatius van aprofundir en l'actuació de Duran analitzant-ne les causes i els motius i fent-ne seguiment a partir de l'argumentari desplegat a les publicacions editades pel seu grup de suport, *Crisi i Podem*, on es denunciaven –o presagiaven?– els abusos del capitalisme i del sistema bancari.

Survava en l'ambient la necessitat de convergir o, almenys, de crear sinergies per donar més força a la informació alternativa

– Llavors, els mitjans lliures subsistien com ho han fet sempre, a contracorrent i amb un grup sempre escàs de persones que tiraven endavant els seus projectes col·lectius empesos per la necessitat de trencar amb el discurs únic i donar veu als sectors exclosos pels mitjans majoritaris. Survava en l'ambient –com també ho ha fet sempre– la necessitat de convergir o, almenys, de crear sinergies per donar més força a la informació alternativa.

D'aquests col·lectius d'activistes i periodistes, se'n deien mitjans de contrainformació o mitjans comunitaris. Era l'anomenat tercer sector de la comunicació, el que aplega mitjans

sense ànim de lucre sorgits d'iniciatives populars autogestionades. Un sector que, a l'Estat espanyol, està fora de la legislació i, per tant, no rep cap ajut ni reconeixement.

Experiències de cooperació entre mitjans lliures

D'aquest ambient, en va néixer la Trobada de Mitjans, celebrada per primer cop el 25 d'abril de 2009. La iniciativa naixia arran de la necessitat, assumida per tothom, d'abordar els problemes comuns que es patien i de coordinar-se per millorar i rendibilitzar la feina feta.

L'objectiu més ambiciós era el de crear una xarxa catalana de mitjans comunitaris, lliures i alternatius que servís per començar a teixir una dinàmica de treball cooperatiu. I, més concretament, perquè la comunicació col·laborativa tingués influència en el desenvolupament de les lleis de l'audiovisual a escala catalana i espanyola. Amb una legislació enemiga dels mitjans lliures, el propòsit era influir per enfortir aquest sector comunicatiu i incrementar la visibilitat i la incidència en la societat.

Eren molts, els mitjans que van participar de la trobada. La Tele, Contrabanda, Okupem les Ones, la DIRECTA, Llibertat.cat, L'Accent, La Burxa, Pobleviu.cat, Kaos en la red, La Haine, Radio Klara, Ràdio Bronka, entre altres.

La crisi: 11.000 acomiadaments a tot l'Estat

La realitat es va acabar imposant amb tota la seva cruïda i, mentre s'anaven acumulant experiències que, a poc a poc, van anar deixant el seu pòsit, la crisi començava a causar estralls dins el sector de la comunicació. Els intents cooperatius van tenir un èxit discutible, però, en canvi, la conjuntura sí que va marcar un abans i un després

La primera trobada de mitjans lliures es va fer el 29 de novembre de 2009

- Okupemlesones

en el món dels mitjans comunitaris. Des de 2008, s'han produït més d'11.000 acomiadaments al sector de la comunicació a tot l'Estat espanyol i han tancat més de 280 mitjans, segons l'Associació de la Premsa de Madrid.

L'enfonsament de les empreses comunicatives –amb acomiadaments i ERO massius, retallades salarials i

tancament de mitjans– s'ha produït en paral·lel a la pèrdua de credibilitat del periodisme convencional, condicionat políticament i econòmicament, qüestionat per la ciutadania i amb unes professionals descontentes que han anat destapant pressions i censures i que han començat, a la fi, a organitzar-se mínimament.

efectes positius en el món dels mitjans lliures i la informació independent s'ha situat com la més idònia per informar de la situació actual –sovint, han estat els mitjans lliures els que han destapat escàndols o han parlat sense embuts sobre els abusos del sistema.

L'oportunitat: 400 mitjans nous a tot l'Estat

La situació, però, ha sobrepassat el grup de periodistes de l'any 2009 i l'entramat de mitjans que es feien dir alternatius. El naufragi patit per les empreses periodístiques ha obligat a repensar el model, que ha canviat ràpidament fins al punt que, de l'1 de gener de 2008 al 13 de juny de 2014, s'han creat 434 mitjans nous a tot l'Estat, segons dades de l'Associació de la Premsa de Madrid.

Més enllà dels grans grups de comunicació –endeutats o ja pràcticament mancats de credibilitat–, han emergit noves fórmules de gestió empresarial de mitjans: cooperatives, mitjans sustentats per les seves sòcies o subscriptores o mitjans on les treballadores són les propietàries.

Hi ha experiències estatals, com ElDiario.es o La Marea, per citar-ne només dos, però també als Països Catalans, on s'acaba de presentar *Crític*, una cooperativa que tirarà endavant un diari digital especialitzat en periodisme d'investigació, o Ràdio Terra.

Ràdio Terra, l'alternativa als grans mitjans

El cas de Ràdio Terra és característic, ja que no es tracta d'un projecte comunicatiu privat que depèn d'unes poques persones i tampoc té un sector o àmbit d'actuació específic, sinó que es planteja un repte ambiciós: acabar constituint l'alternativa als grans mitjans, la majoria dels quals han anat deixant descobert el territori –els mitjans públics, com TV3 i Catalunya Ràdio, i

també l'ACN, han eliminat corresponsals i estan fortament centralitzats– o bé treballen des de les grans capitals sense presència a les comarques.

Ràdio Terra va més enllà fins i tot de l'abast dels mitjans públics autonòmics: es proposa cobrir informativament totes i cadascuna de les comarques dels Països Catalans, un extrem que, de moment, cap projecte comunicatiu no ha aconseguit atènyer mai amb èxit i de manera perdurable.

I, a més, ho vol fer sense cap gran estructura ni institució ni corporació al darrere, és a dir, mantenint-se com a mitjà lliure i comunitari, empès econòmicament per la seva comunitat de sòcies. Així doncs, el repte és doble. Tot i que Ràdio Terra encara no ha començat a emetre, ja ha fet passos per aconseguir aquest doble objectiu: per una banda, ha iniciat una campanya de captació de sòcies (en porten prop de 250) i, de l'altra, ha cercat persones o col·lectius disposats a fer de corresponsals per a la ràdio; i ja ha aconseguit almenys una persona per fer de corresponsal a cada comarca dels Països Catalans.

Ràdio Terra es proposa cobrir informativament totes i cadascuna de les comarques dels Països Catalans

A banda, també es proposa donar veu a la gent que tradicionalment no n'ha tingut als mitjans convencionals apostant per la pluralitat tant de protagonistes com d'àmbits temàtics. En aquest sentit, Ràdio Terra compta amb un equip de col·laboradores i expertes temàtiques que completaran la informació territorial de la graella informativa de l'emissora.

Paral·lelament, la ràdio ha impulsat la recollida de finançament a través de micromecenatge (a www.totsuma.cat) per construir l'estudi central de l'emissora –que serà a Reus– i habilitar tota la infraestructura tècnica, pressupostada en uns 12.000 euros. L'horitzó, però, és proper: si el micromecenatge acaba amb èxit, Ràdio Terra iniciarà les emissions l'1 de setembre.

“Ràdio Terra trencarà un motlle informatiu i normalitzarà una realitat incòmoda per a alguns”

“Fa anys que teníem aquesta proposta al cap”. Ràdio Terra fa temps que s'està gestant, prou temps per haver aconseguit que un grup extens de professionals s'hagi compromès a exercir de corresponsal per a l'emissora. La proposta neix a Reus. Des d'allà, un dels impulsors de Ràdio Terra, el periodista Sergi Franch, explica que el projecte neix “de la constatació que tres dècades d'informació als mitjans públics han derivat en un cert autisme o, en el pitjor cas, en notes d'exotisme a l'hora de parlar d'indrets allunyats del centre informatiu”.

“Volem acabar amb l'anomalia històrica que ha estat respondre a un marc i un únic patró per parlar del que passa al nostre país. Ràdio Terra trencarà un motlle informatiu i donarà normalitat a una realitat que, a alguns, els sembla incòmoda”, afirma.

I ho farà sense haver de retre comptes a ningú més que a les seves sòcies: “Només depenem de la voluntat de la gent que la pot fer possible; ens deurem a aquesta confiança en el projecte col·lectiu. El plantejament des de la més absoluta independència i, per tant, som lliures en els formats que volem aprofundir per anar treballant”.

Bastir la xarxa de corresponsals va ser la prioritat dels ideòlegs de Ràdio Terra i en serà el punt fort. “Volem demostrar que, en aquest país, hi ha gent, professionals de la informació i projectes per enxarcar que s'han de connectar i compartir”, assenyala el periodista.

La programació

La programació de Ràdio Terra serà “fresca, de varietat i íntima”, explica Franch. L'equip de la ràdio –format per les corresponsals, les col·laboradores i les mateixes sòcies– confeccionarà la graella de continguts durant l'estiu per poder començar a emetre el setembre.

Segons l'impulsor del projecte, a banda dels informatius, on participaran les corresponsals, la programació de la ràdio inclourà diversos espais i programes. Franch en revela alguns: un directe en format de magazín, una tertúlia de tarda, un programa informatiu pausat de vespre, un espai d'agenda i actualitat cultural, un sobre cultura popular, un punt de trobada de les experiències de docents, educadors i mestres d'arreu per tractar projectes educatius, per parlar d'empreses i cooperatives, d'iniciatives d'èxit i d'esports...

Germans Lehman, brindem per vosaltres

FOTOGRAFIA: Pau Barrena

Era la revetlla de Sant Antoni. Acabava de prendre'm una *ginjinha* a la plaça del Rossio de Lisboa. Molt dolça, la *ginjinha*. Però està bé per matar la tarda. Feia calor. La calor sempre arriba de sobte. No te l'esperes. T'agafa desprevintut. És com l'amor. Només quan ja hi ets, el perceps. Te n'amares. Et fa suar. Vius per ell. A vegades, te'n canses. A vegades, no. L'amor és una il·luminació camí de Damasc. O camí de Londres. O de Barcelona, *maybe*. La calor és com l'amor, bé. La calor és com la crisi, malament. T'agafa desprevintut. És així. I aquí et fot. Amb les seves armes i els seus bagatges. Ara estic parlant de la crisi, compte. Recordeu quan va caure Lehman Brothers? Una vegada li ho vaig preguntar a un amic. "No me'n recordo", em va respondre. "Devia estar borratxo". Doncs jo era a Lisboa en un congrés d'historiadors marxistes. Vam brindar per la caiguda de les borses. Vam riure molt, aquella nit. Que el capitalisme

s'estigués acabant ens semblava un somni, és veritat, però almenys hi havia una raó per brindar. I després, a poc a poc, va arribar tota la resta: atur, desnonaments, pobresa, Mariano Rajoy, Artur Mas, UPyD, etcètera, etcètera. Han passat gairebé sis anys. Pel mig, Espanya ha guanyat un mundial de futbol i una Eurocopa i el Barça, unes quantes lligues i una Champions. El futbol és l'opi dels pobles. Bé, no de tots els pobles. A les faveles de Rio de Janeiro i São Paulo, estan canviant de parer. Allò no és Maracanã. Quan et destrueixen la casa i et foten al carrer amb 200.000 persones més, llavors, tant se te'n refium, de Neymar i Dani Alves. O això espero. El que em temo és que, després de Colom, li tocarà al Crist Redemptor de Rio de Janeiro vestir la samarreta Nike de la *Seleção*. Una altra vegada, Colom marca el futur de les Amèriques. Mala peça al teler, amics.

Steven Forti

RODA EL MÓN

14-15

Entrevista a Rafael Ramos, portaveu de les Joventuts del Partit Socialista Unit de Veneçuela

16

Deu anys de l'atemptat amb bomba del grup terrorista neonazi NSU a la ciutat alemanya de Colònia

LÍBIA // EL PAÍS TORNA A VIURE SOTA EL SETGE DE LES BOMBES, LA CONFRONTACIÓ CIVIL I ELS COPS D'ESTAT

La Líbia de Haftar

Marc Almodóvar
Barcelona

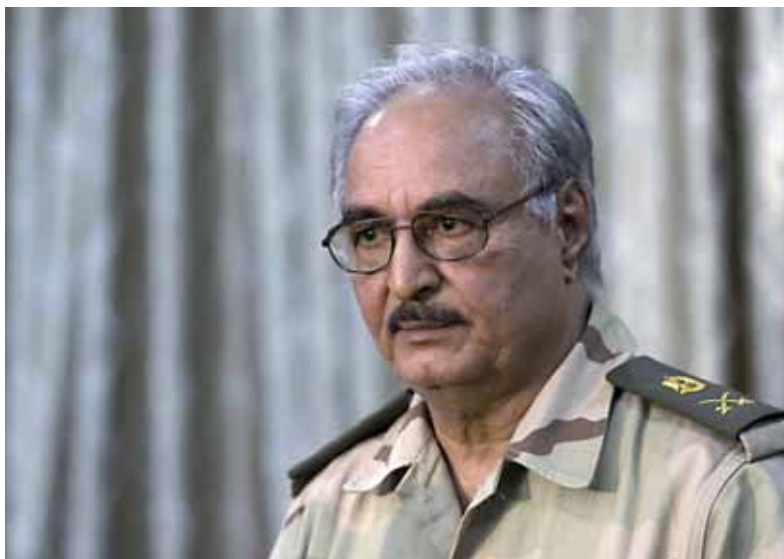
@egiptebarricada

Tres anys i dos mesos després de la intervenció de l'OTAN al país nord-africà, la situació de descontrol i fracturació s'intensifica. El mes de maig d'enguany, grups fidels al general Khalifa Haftar van iniciar una ofensiva armada a Bengasi contra diverses milícies islamistes. Malgrat la presència de tropes regulars i l'aviació de l'exèrcit libi entre els grups mobilitzats, aquests no comptaven amb cap autorització oficial. Van adoptar el nom de Moviment Karama (dignitat) i asseguraven que els seu objectiu era acabar amb "l'amenaça terrorista". En pocs dies, però, van assetjar el Parlament, fet que va forçar la paralització tècnica de les seves activitats i va obrir una forta disputa pel poder. A mesura que el moviment avançava, es va anar assegurant una aliança amb sectors estratègics de l'exèrcit i els serveis secrets libis. Així, Haftar va completar el seu cop d'estat fallit del mes de febrer passat. Llavors va fer una aparició pública anunciant la suspensió del govern i imposant un nou

El risc que Líbia es converteixi en un nou Estat fallit, seguint el camí de l'Iraq, és cada cop més evident

full de ruta. Però va parlar abans de tenir la situació controlada: l'exèrcit es va quedar a les barraques sense fer-li gaire cas i el general es va veure obligat a fugir del país. De fet, la cadena Al-Arabiya o el diari *Al-Sharq el-Awsat*, fortament vinculats a la casa reial saudita, van donar per fet el cop militar abans d'hora i, després, se'n van haver de desdir. Ara, sembla que les coses han canviat.

El moviment ha explotat el desecís generalitzat amb la manca d'efectivitat del Congrés Nacional, els problemes de corrupció del govern i la sensació estesa

de descontrol total al país, on es registra una expansió de les milícies armades, moltes d'elles de caire islamista, però també de caràcter separatista i regional. El mes de març, l'episodi del carregament rebel cirenaic -sense el vistiplau de Trípoli- d'un petrolier amb bandera nord-coreana ja va fer caure el govern d'Ali Zeidan i va fer trontollar la transició. De fet, el control petroler representa un dels punts clau de tot el procés. Es calcula que, durant els darrers deu mesos de protestes al país, el Banc Central ha deixat d'ingressar fins a 30.000 milions de dòlars i la producció s'ha reduït dels 1,4 milions de barrils diaris d'ara fa un any als 200.000 actuals.

QUI ÉS KHALIFA HAFTAR?

Considerat per molta gent com l'home dels EUA a l'exèrcit libi rebel que va provocar la caiguda del dictador Moammar al-Gaddafi, era membre del moviment militar que va portar Gaddafi al poder el 1969 fins que, el 1987, Haftar va ser traït a la guerra del Txad. Les tropes de Haftar van ser capturades al país centre-africà i

abandonades a la seva sort per un Gaddafi que considerava que Haftar havia desobeït les seves ordres. Aquí comença la seva enemistat amb l'excèntric dictador i la seva aproximació a la CIA. Es va unir al Front Nacional de Salvació de Líbia -amb el suport dels serveis secrets nord-americans- i es va exiliar, primer, al Zaire i, després, als EUA, a Virgínia, on va viure durant vint anys. Segons el *New York Times*, Haftar va ser entrenat i finançat per atacar i debilitar el règim gaddafista durant l'època de Reagan. El març de 2011, Haftar va tornar a entrar a Líbia per unir-se a la rebel·lió contra Gaddafi. Tanmateix, Haftar va ser l'home de Washington entre els rebels, col·locat per assegurar que els elements islamistes no es fessin amb el control de l'exèrcit libi ni les institucions. Dit i fet.

Haftar ressegueix clarament el camí marcat pel cop militar del general Abdel Fatah al-Sisi a Egipte, copiant-ne el discurs i l'estratègia. Ha sabut explotar el fantasma islamista i la sensació de descontrol i caos estesa al país per erigir-se com l'únic garant del retorn a les institu-

El general Haftar durant una roda de premsa al municipi d'Abyar el 17 de maig d'enguany / EPA

cions estatals, la reconstrucció de l'exèrcit i la policia i, en definitiva, el domini de l'Estat sobre les milícies. De fet, l'exèrcit egipci ha anunciat el seu suport a Haftar, a qui ja van donar asil després del cop d'estat fracassat del febrer. Tot i que des del Caire ho neguen, a Trípoli asseguren que aquest suport s'hauria traduït en col·laboració militar a la zona fronterera en forma de raids aeris contra les milícies armades.

Com en el cas egipci, el cop també rep el suport de les petromonarquies saudita i dels Emirats Àrabs, que l'emmarquen en la seva lluita regional contra els Germans Musulmans. Per bé que les primeres eleccions a la Líbia post Gaddafi van portar a una victòria dels grups seculars -contràriament al que va passar a Tunísia o Egipte-, la branca local del moviment dels Germans Musulmans ha guanyat presència i pes polític durant els darrers mesos. Especialment després del convuls nomenament, el maig, de l'home de negocis Ahmed Maitiq com a primer ministre. Amb el suport dels sectors islamistes, el nomenament de Maitiq va aixecar molt d'enrenou perquè es va produir sense el quòrum necessari després de la dimissió de 40 parlamentaris i enmig d'enfrontaments armats al carrer. De fet, el president del parlament va declarar nul·la la votació hores després que Maitiq jurés el càrrec. El 9 de juny, el Tribunal Suprem va declarar que la votació era inconstitucional i va obrir una batalla pel govern. Per la seva part, l'oposició acusa els Germans Musulmans d'estar rere la caiguda dels dos anteriors caps de govern.

Sense els focus mediàtics i amb unes perspectives molt més fosques, els enfrontaments armats se succeeixen, una vegada més, arreu del país, en el marc d'una lluita fratricida pel control del terreny i, sobretot, pel control del poder. Els riscos que el país es converteixi en un nou Estat fallit, seguint el camí de l'Iraq post Saddam Hussein, són cada cop més evidents. Les cicatrius de la guerra contra Gaddafi, marcada per la intervenció de les forces de l'OTAN, s'estan deixant veure. ◀

VENEÇUELA // LA INTENSITAT DE LES PROTESTES ESTÀ BAIXANT; LA SOCIETAT, PERÒ, CONTINUA POLARITZADA

Des del costat de la gent pobre

Laia Gordi
Londres
@miravent

“Vés-te'n a Cuba!”, “Maduro, dictador!”, crida un grupet de *esqualidos* -nom amb què els anomenen els sectors chavistes- que s'han reunit a la vorera de davant del consolat de Veneçuela a Londres. A dins, rere els vidres de la porta principal, Rafael Ramos se'ls mira, mofeta. “Guanyem nosaltres perquè els pobres som més”, em diu amb el to tranquil i pausat de la raó antiga. Ramos, portaveu de les Joventuts del Partit Socialista Unit de Veneçuela, baixet, moreno, amb els cabells llargs recollits en una cua i una samarreta antiimperialista, s'espera per donar una conferència.

Des del mes de febrer, centenars de joves de les classes altes veneçolanes s'han manifestat i enfrontat amb la policia per reclamar la dimissió del president Nicolás Maduro, elegit a les urnes a través d'una victòria ajustada l'abril de l'any passat. L'acusen de reprimir l'oposició, de l'increment de la violència, de la inflació del 56% i de l'escassetat de productes bàsics als mercats. Les classes populars chavistes, en canvi, acusen l'oligarquia exactament del mateix, de conspirar contra el govern, de protagonitzar manifestacions amb armes de foc i de fer la guerra econòmica al país. Hi ha 41 morts -dels dos bàndols-, quasi 800 persones ferides i 243 detingudes. Fa un mes, el congrés dels EUA va aprovar un paquet de sancions per castigar el govern sud-americà. “Volen imposar-nos la seva democràcia”, comenta Ramos al respecte, “que els ho preguntin als palestins”.

A Londres, els *esqualidos* puguen el to, creuen la vorera i interpel·len directament la gent que surt de la conferència

de Ramos. Algú de l'ambaixada ha avisat la policia i, ara, dos *bobbies* de metre noranta i cara d'incomprensió representen una muralla física i psicològica entre les dues realitats antagoniques de Veneçuela. Amb Rafael Ramos, anem a un *pub* proper per fer l'entrevista i buscar un espai de treva.

Ell va començar a fer política sense voler o per força. Quan tenia quinze anys, va participar en una manifestació estudiantil, a la seva ciutat natal de Carora. La policia va carregar durament, va disparar gas lacrimogen, bales de goma i balins. A un company seu de setze anys, li van disparar tres trets al pit. El jove cridava “*pátria o muerte*” fins que va arribar a la porta de l'hospital on el van poder arrossegar entre quatre persones. Hi va morir poc després. El grup, enrabiat, va assaltar

“Maduro, dictador!”, crida un grupet d'opositors davant del consolat de Veneçuela a Londres

un supermercat proper. “Teníem gana”, s'excusa Ramos. Els van detenir i els van tancar tres dies, apilats en una cel·la petita. Ell estava ferit, com molta altra gent. “Fa poc, vaig tornar a la mateixa comissaria per llegir la meua fitxa amb un company que ara és policia. No hi vam trobar res”, diu. “Saps per què? Doncs, pel que m'han dit, perquè em van etiquetar com a PPF (Posible Problema Futuro) i la van enviar als serveis secrets!”. Jo ho trobo divertit: “Ho van encertar!”. Ell no massa: “*Acertaron, acertaron*”, assenteix.

Avui, la violència dels darrers mesos als carrers de Caracas i de les principals ciutats veneçolanes ha minvat. “Estan desgastats”, diu Ramos, que ho consi-

dera “un intent de cop d'estat suau”. “Són una petita minoria contra una gran majoria”, afegeix. Però fan molt de soroll “perquè són els amos de tots els mitjans privats dels país”, aclareix. “Repeteixen una vegada i una altra que, a Veneçuela, no hi ha llibertat d'expressió, que és una dictadura. Ho criden diàriament als seus mitjans veneçolans”, assenyala. “Són uns feixistes irracionals, nosaltres estem esperant que es cansin i, mentrestant, anem desplegant el projecte aprovat pel poble. Saps que hem fet setze referèndums de temes socials durant els darrers dos anys? Nosaltres els convidem a participar a les taules de pau, els convidem a celebrar debats públics a les seves televisions i no ho accepten”, continua. “Són l'oligarquia rendista de sempre i, per tant, són poc creatius”, diu el llicenciat en Belles Arts amb picardia. “Fan el que han fet sempre: demanar ajuda als EUA. Abans, venien el petroli als americans, que ens el revenien en forma de productes acabats; ara, s'emporten fortunes a Miami, que tornen a través de l'ambaixada americana en forma de suport per fer la contra”. El febrer, Veneçuela va expulsar tres diplomàtics de l'ambaixada dels EUA després de provar que havien facilitat l'entrada de milers de dòlars per finançar les marxades opositors. També des del febrer, el líder de l'oposició, Leopoldo López, està empresonat, pendent de judici, acusat de conspirar contra el govern i d'incitar a la violència. Les seves seguidores, evidentment, el consideren un pres polític.

“Leopoldo López serà jutjat com qual-sevol altre ciutadà. La llei i la ciutadania es respecten a Veneçuela”, subratlla Ramos, seriós, i em clava la mirada: “La majoria dels detinguts han estat alliberats sense càrrecs, els que queden detinguts estan acusats de tinença d'armes. Portaven armes, en alguns casos de guerra, a les

ecofestes
solucions ecològiques per a les teves festes!!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

Rafael Ramos davant la casa on va viure Francisco de Miranda, veneçolà humanista precursor de la teoria de l'emancipació americana contra l'imperi espanyol, a Londres / LAIA GORDI

manifestacions". "No, no hi haurà amnistia. Què farien els Estats Units si un grup armat atemptés contra el govern?", m'interpel·la. Les torres bessones, l'Iraq i l'Afganistan em creuen el cervell a tota velocitat.

A finals dels noranta, Ramos es va traslladar a Caracas per fer la prova d'accés de l'Escola d'Arts. Aleshores, l'escola "era encara molt elitista i, per passar l'examen d'entrada, havies de pagar una taxa a la banca privada i tenir uns coneixements que només la classe alta es podia permetre", explica. "La primera vegada vaig suspendre i vaig començar una enginyeria. No vaig anar mai a classe. Em passava les hores al club de teatre i fent política. L'any següent, hi vaig entrar i em vaig endur una decepció. Allò estava ple d'ortodoxos! Al cap de pocs mesos, ells m'odiaven a mi i jo els odiava a ells. Era *cucaracha en un baile de gallinas*. Em vaig posar a fer campanya pamfletària contra la direcció. Més endavant, tenim un pla per assaltar la universitat de nit i

"Utilitzen la violència perquè estan en minoria, però hauran de treure Maduro constitucionalment"

prendre-la fins que acceptessin les nostres demandes. Tenim plànols dels edificis i tot. Però no va fer falta", conclou amb misteri. Hugo Chávez havia guanyat les eleccions, per primera vegada, el 1998 i, finalment, el 2007, va aconseguir aprovar una reforma educativa pactada amb l'oposició. Les universitats públiques es van convertir en gratuïtes i es va crear una escola unificada de les arts. Els temaris també van canviar, incloent els que alguns titllen pel baix marxista. "Perquè no ho va fer abans? Perquè aquestes institucions són entitats molt velles i enquistades que boicotegen el canvi. La nostra és una revolució pacífica i democràtica i, per tant, anem a poc a poc".

"Hauran de treure Maduro constitucionalment", diu Ramos. I continua: "Utilitzen la violència perquè estan en minoria. Durant les protestes de 2002, havien contractat francotiradors i, tot i així, no els va sortir bé. El cop d'estat va fracassar". "No en podran fer un altre perquè l'exèrcit estima el chavisme, els soldats són gent pobra. Aquesta és una revolució pacífica,

però no desarmada!", em remarca. "No. Hauran de treure Maduro constitucionalment", reitera, "i això és els que els cou, que encara hauran d'esperar cinc anys per convocar unes eleccions i tres per poder fer un referèndum en contra".

Però la inflació galopant i l'escassetat d'aliments bàsics està castigant les classes més pobres de la societat. "També estan pujant molt els salaris", subratlla Ramos. "Però, és clar, amb la inflació, es nota poc", admet. "Nosaltres ho intentem regular, però les grans empreses de producció dels aliments bàsics -de farina de blat de moro, per exemple- estan en mans de l'oligarquia. Després de les aturades de subministrament i la crisi d'acaparament de 2007, vam crear una indústria alternativa pública, el MERCAL, el PDVAL i el PEVEVA pel petroli. Però els sectors privats creen una bombolla especulativa que infla els preus dels aliments. Com ho fan? En lloc de vendre els productes al mercat públic regulat, on hi ha uns preus establerts i les famílies tenen dret a una cistella d'aliments bàsics, venen els aliments al mercat negre, on l'escassetat que ells mateixos creen dispara els preus. Els surt més rendible econòmicament i, de pas, boicotegen el govern", explica. "Això, és clar, és difícil de perseguir perquè els nivells de corrupció, a Veneçuela, són elevats".

"Els violents són ells!", exclama Ramos. L'oposició acusa el chavisme d'haver causat un increment de la criminalitat. "La violència ha augmentat a Altamira (la zona alta de Caracas)", apunta. "És veritat que hi ha una subcultura de la violència a tota l'Amèrica del Sud, que és producte -també- dels mitjans de comunicació, que històricament han alienat el poble", continua. "És la cultura de les drogues, de la masculinitat entesa com el fet de tenir moltes dones... Nosaltres treballem per una societat del benestar comú, per l'educació i els bons valors. No podem dir el mateix de les oligarquies; *la gent culta*, com diuen ells".

"Encara queda molta feina per fer a Veneçuela", admet Ramos. L'ambaixador veneçolà a Londres ha sol·licitat que s'incorpori al seu equip diplomàtic. "No en tinc ganes", em confessa. "Li vaig dir a l'ambaixador i em va respondre: 'I jo vull una caseta a la costa'. No és decisió meua". I acaba dient: "Aniré allà on em porti la revolució" (somriu i enrotlla una cigarreta amb calma). ◀

COOPERATIVA AUTOGESTIONÀRIA
www.laciutatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

DIVA HOGAR
REPARACIONS 24H
MANTENIMENT I REFORMES
Barcelona
93.346.86.01
Tarragona-Reus-Costa
977.207.982
www.cubdivahogar.com

+ = X
La nostra suma
MULTIPLICA
eco5 GRUP COOPERATIU
www.grupocooloop

KAMILOSETAS MUSKARIA
distribuidora llibertària
www.nodo50.org/kamilosetas
kamilosetas@nodo50.org

terra d'escudella
www.tdk.cat
menú al migdia
carta de nit
taules d'embotits
amanides
patates braves
cerveses artesanes
cultura popular
exposicions
C/ Premià, 20 baixos. Sants (Bcn)
tel. 93 422 16 13

ALEMANYA // ES COMPLEIXEN DEU ANYS DE L'ATEMPTAT AMB BOMBA DE CLAUS DEL GRUP TERRORISTA NEONAZI NSU A KEUPSTRASSE

Les bombes de Colònia

Roger Suso

Colònia

@eurosuso

És cap de setmana de Pentecosta i, a Colònia, fins a 70.000 persones s'han apropat al barri de Mülheim. Entre música, menjar, teatre, conferències i tallers, s'hi celebra el festival Birlikte, una efemèride que recorda el desè aniversari de l'atemptat neonazi al carrer Keupstrasse, el punt de trobada de la comunitat turca de la ciutat. El president alemany Joachim Gauck i el ministre de Justícia Heiko Maas s'hi van acostar. La DIRECTA també.

El dimecres 9 de juliol de 2004 era un dia calorós. El carrer estava ple de gent. Les cafeteries també. Moltes persones xerraven i fumaven assegudes a les terrasses. Altres passejaven. Hasan Yildirim, en canvi, treballava a la perruqueria que regenta amb el seu germà Özcan. Tallava els cabells a Abdullah Özkan, un veí del carrer, mentre Attila Özer, amic d'Özkan, l'esperava dins. Mentrestant, un home -tal com han demostrat les imatges d'una càmera de videovigilància- va aparcar una bicicleta curosament davant la perruqueria. Yildirim pensava que entraria a tallar-se els cabells. Però no, va marxar. Minuts després, a les 15:56 hores, la bicicleta va explotar. Al portapaquets, hi havia una bomba preparada amb explosiu de pólvora negra, empeltat en una bombona de càmping gas amb més de 700 claus de deu centímetres de llar-

gada. La detonació va destruir gran part del mobiliari del carrer i va deixar 22 persones ferides, quatre d'elles en estat greu. Yildirim n'era una. Diversos claus van impactar, també, al cos de l'electricista Özkan -al coll, al pit, al genoll, a la mà- i d'Özer. En contra de tot pronòstic, mentre estaven a l'hospital, la policia els va interrogar durant més de set hores. Els van requisar la roba que duïen i els van fer proves d'ADN. Més tard, els van punxar els telèfons. "Vam passar de víctimes a botxins", afirma Özkan. Durant anys, la policia i la premsa generalista va man-

tenir la versió que, darrere l'atemptat, hi havia la màfia turca, que es tractava d'"assumptes d'immigrants". El fet que la policia descartés el mòbil ultradretà i racista va ser "com si ens explotés una segona bomba", asseguren els germans Yildirim.

El veïnat va sostenir des del primer instant que l'atemptat era un atac racista. Özkan estava convençut que era cosa de neonazis i així ho va dir, llavors, a la policia. "No em van prendre seriosament", diu. Quan Arif Sadic, també víctima, va dir a la policia que l'atemptat era obra de neonazis, un policia li va fer el gest de silenci amb el dit. "Ens van acusar de pertànyer a la màfia turca, a la guerrilla kurda del PKK i a Hezbol-là", afirma consternat Sadic. "Jo vaig veure com un home alt, fort i ros, amb gorra, alemany, col·locava una *mountain bike* davant la perruqueria", sosté Yildirim: "No em van fer cas. Ens deien que l'havien col·locada turcs".

L'endemà de l'atemptat, l'aleshores ministre de l'Interior, l'antic advocat de les RAF Otto Schily, del partit socialdemòcrata, va ser contundent: "La bomba a Keupstrasse no es una acció terrorista, sinó un acte de l'entorn criminal". L'Estat sabia perfectament que era una acció neonazi, però ho va amagar. Fins i tot un membre dels serveis d'intel·ligència que van investigar l'atemptat, el Dr. M., ho va confirmar davant la comissió d'investigació del cas al Parlament alemany. Llavors, va afirmar que l'atemptat s'havia inspirat en les accions terroristes del neonazi anglès David Copeland, autor d'atemptats similars el 1999 a Londres. Fins i tot amb aquesta pista, la bomba de Colò-

nia va quedar impune. "L'objectiu de la bomba era sembrar la por i la inseguretat entre la comunitat turca i estrangera. Un missatge clar perquè abandonéssim Alemanya", sosté Mitat Özdemir, un quiosquer turc que fa més de quaranta anys que viu a Keupstrasse i presideix l'associació de comerciants del carrer. Arran de la bicicleta bomba, el veïnat, el comerç i el teixit social van quedar malmesos i van ser estigmatitzats, insultats i criminalitzats. "Un malson que va durar set anys", afirmen les víctimes.

No va ser fins l'any 2011, amb la descoberta accidental del grup terrorista neonazi Clandestinitat Nacionalsocialista (NSU), que l'atemptat de Colònia -com el que va succeir, també a la ciutat renana, el 2001 contra una botiga de la família iraniana Malayeri- va ser atribuït a l'NSU. Uwe Bönhardt, un neonazi fugitiu i buscat per l'Estat des de 1998, ja mort, va ser l'home que va col·locar la bicicleta. "Va ser un respir saber qui hi havia darrere", diu Yildirim mentre es toca la melena. A poc a poc, van apareixent detalls de la trama de l'NSU i, des del maig de 2013, quatre col·laboradors i una membre d'aquest grup, Beate Zschäpe, són jutjats a l'Audiència de Munic. Tanmateix, la comunitat turca continua estant intranquil·la i neguitosa. La disculpa de Gauck i Maas no és suficient. "Em fa mal veure Zschäpe al judici, callada i relaxada perquè sap que la màxima pena que li pot

Durant anys, la policia i la premsa generalista va mantenir la versió que, darrere l'atemptat, hi havia la màfia turca

caure són quinze anys. Molt poc temps per tant de mal", afirma Özkan. "Al judici, juga amb el mòbil, riu amb els seus advocats, falta al respecte a les víctimes... I no passa res".

Özkan necessita "saber la veritat, qui hi ha darrere l'NSU i el rol de l'Estat". "No volem que els polítics ens convidin a sopar a Berlín, sinó que s'ocupin dels nostres problemes, dels tractaments mèdics i psicològics, de poder tornar a treballar i fer vida normal", assegura Özkan, que només ha rebut 13.000 euros d'indemnització i pateix acúfens des de l'explosió. "L'atemptat no només va ser una acció terrorista contra el veïnat de Keupstrasse, sinó també contra un model de societat divers i diferent", reflexiona. "La meua família ha fet arrels aquí i volem continuar vivint aquí". ◀

Abdullah Özkan, una de les víctimes de l'atemptat de l'NSU / ROGER SUSO

El festival Birlikte va homenatjar l'atemptat neonazi del carrer Keupstrasse / ROGER SUSO

/ ZULEMA GALEANO

EXPRESSIONS

El convenciment que fa créixer

El convent de Cal Rosal, antiga residència femenina de la històrica colònia tèxtil berguedana del mateix nom, acull el festival d'arts diverses Konvent.0 des de fa nou anys. Organitzat per konventpuntzero, col·lectiu que gestiona l'edifici del segle XIX des de fa 22 anys, l'esdeveniment tindrà lloc del 28 de juny al 3 de juliol.

Oriol Fuster Cabrera

@oriolfc

Moixons secs, plantes disseca- des, *stop-motion*, jocs de llum. Al videoclip de *Pasqua florida* (2013), els Astrio mostraven un escenari on feien pessigolles a la bruixa de Blair, a l'horror japonès i, fins i tot, a l'*Anticrist* de Von Trier. Desolat casalot d'un Casper amb mala hostia, rarament identificable amb un centre cultural, tanmateix, l'era.

L'era i l'és. Maquillatges ombrívols a banda, l'enorme konventpuntzero acull contemporaneïtat en forma d'art i cultura i amb gramàtica d'experimentació i investigació. Es vincula la catalització cultural i l'intercanvi al territori, se supera la manca d'espais, es generen connexions i coneixences. Es posa fil a l'agulla per avançar.

Dos dècades difonent projectes, albergant-ne i produint-ne; tot, des d'un col·lectiu de base format per artistes i amigues de les arts berguedanes

Programació setmanal, publicacions -amb assajos, versos, minibiografies i catàlegs-, residència per a nous projectes -kit-kat aïllant per a qui necessita context per treballar-, escenari per a produccions d'aquí -hi han passat Feliu Ventura,

Amaral o Le Petit Ramon, entre moltes altres- i arreu -amb persones i projectes del Japó, el Canadà o Alemanya. Dos dècades difonent projectes, albergant-ne i produint-ne; tot, des d'un col·lectiu de base format per artistes i amigues de les arts berguedanes.

Des de 2005, la cita anual del konvent.0. Un festival amb voluntat d'aglutinar artistes noves i desconegudes de la comarca i de més enllà, d'instigar la coneixença i el diàleg, sempre sota un leitmotiv.

Autosuficiència i llibertat com a eixos vertebradors, sense fronteres de format, enfilant tota mena d'expressions. Quantitat i diversitat d'espais i propostes: des de *Frequència*, situat dins la capella del convent i enfocat a la música, la poesia i les arts escèniques, als sintetitzadors del Jardí electrònic; de les propostes en forma d'imatges en moviment que aixopluga Cel·AV a les exposicions de jòvens artistes en botigues i altres espais quotidians que proposa Emergents.0.

Noise i clàssic, parateatre, pintura, spoken word, escultura, instal·lacions interactives, dansa, òpera, fotografia, videoart i experimentació. Magí Puig, Cecile Hug, Abel Castells, Marla Jacarilla, Eudald de Juana, Col·lectiu Dejáva, Claudio Nervi, Eudald Obiols, Efraïm Rodríguez, Moira Franco, Manuel Aramendia, Balago, Kommando Mengele, Antoine Milleret, The Noise of Mutt, Trigal, L'esperit del Mestre, Col·lectiu Autonoise, Bzzzbp. I molt més.

Del convent per a les treballadores del tèxtil a cosir xarxes, arts i complicitats. ◀

A la dreta, el cartell del Konvent.0 d'enguany. A sota, una de les imatges del projecte fotogràfic *Urlaub*. *Vacation: Retreat & Recover* d'Irene Cruz

+info:
Konvent.0 2014
Del 28 de juny al 3 de juliol
Cal Rosal (el Berguedà)
www.konventzero.com/konvent2014

De la vora del foc a la vinyeta i el videojoc

Els contes tradicionals han estat les narracions mitjançant les quals s'han educat generacions i generacions, lliçons d'un passat mític –real o no– que contenia les normes bàsiques de la societat que generava, contava i transformava estes històries. L'amenaça de la natura i d'allò desconegut, aprendre a no confiar en estranys, la força rectora dels reis justos, el paper de la dona.

Fragment de la portada de 'Fables', un còmic de Bill Willingham

Este cosmos bàsic on es desenvolupen les històries de *Fables* permet plantejar històries com la relació de parella que tenen Bella i Bèstia, segles casats i amb problemes constants fruit de tants anys de convivència; històries negres, on els protagonistes solen ser Bigby –contracció de *Big Bad Wolf*, el llop ferotge–, xèrif de Vila Faula, i Blancaneus, la tinent d'alcaldia; d'altres més intimistes, on s'explora a fons la psicologia dels personatges; versions alternatives dels contes de sempre i èpica fantàstica.

Este ventall de possibilitats amb el qual Willingham fa onze anys que es diverteix dona una nova oportunitat a uns personatges molt pròxims per a tothom obrint un ventall nou per poder experimentar-los una altra vegada en un continent diferent.

L'aventura gràfica

L'aventura gràfica sempre ha estat el gènere més narratiu de tots els dels videojocs. Tant és així que, abans de ser aventures gràfiques, es deien aventures conversacionals, perquè tots els elements que formaven part del joc eren descrits de manera textual i el jugador redactava les accions que volia fer a cada pantalla, en un diàleg escrit amb la màquina.

Més endavant, també van incorporar dibuixos estàtics, que ajudaven a la visualització de les escenes descrites; i a mesura que millorava la tecnologia, les aventures es feren més visuals i dinàmiques. S'incorporaren més elements gràfics i, finalment, es deixà de banda l'aspecte conversacional i descriptiu, fins la seua època daurada, de finals dels 80 a la meitat dels 90. Tanmateix, el pas a les tres dimensions acabà amb la seua popularitat.

IDE LA VINYETA AL VIDEOJOC

A començaments dels 2000, LucasArts, la companyia de videojocs del pare de *Star Wars*, cancel·là la seqüela d'una de les seues aventures clàssiques més populars, *Sam and Max*. Com que LucasArts havia estat l'estudi més important del gènere, la cancel·lació significà la fi de les aventures gràfiques.

Telltale Games fou fundada, precisament, per membres de LucasArts que se'n anaren arran la cancel·lació de *Sam and Max* i establiren un model de negoci on la distribució mensual de continguts constituïa la base de les seues operacions. Açò els permeté fer aventures gràfiques, que plantejaven com si foren series de televisió, a l'estil HBO: capítols mensuals que

Víctor Martínez Sánchez

@tavernerV

El teixit que conforma la percepció de la realitat el formen una quantitat enorme de narracions que es creuen, canvien i són contades de nou i que donen les coordenades on la gent se situa al món. Però, es poden contar noves històries amb les històries de sempre? Que els personatges de sempre s'adaptin a la realitat urbana i als formats del segle XXI de l'anomenada cultura occidental?

DE LES FAULES A LA BAFARADA

El plantejament inicial de *Fables*, un còmic de Bill Willingham, respon a este reciclatge narratiu dels personatges tradicionals. Willingham proposa agafar

els personatges de la caputxeta, el llop ferotge i els tres porquets i desenvolupar la personalitat del personatge més enllà de la gàbia dels Grimm.

El videojoc 'The Wolf Among Us' deixa de banda els trencaclosques típics de les aventures gràfiques

Fables transcorre en una Nova York on els personatges –les faules que donen nom a l'obra– viuen exiliats dels seus mons d'origen, expulsats per una força desconeguda a la qual anomenen l'Adversari. L'única eixida que trobaren a una guerra que no podien guanyar fou fugir a l'únic món pel qual l'Adversari

no pareixia prestar atenció, el nostre. En esta Nova York, les faules constitueixen una comunitat, Vila Faula, que viu en paral·lel als mundans, els humans normals, mantenint en secret la seua natura –no sense problemes. No totes les faules són Blancaneus i poden passejar entre els humans: hi ha dracs, gegants, gripaus antropomorfs.... I ací es on s'estableix la primera divisió social, racista, entre la comunitat. Per a poder mantindre un aspecte humà, les faules han de comprar uns encanteris anomenats *glamours* a la comunitat de bruixes i bruixots nomenada per l'autoritat i aquelles que no es poden permetre els alts preus d'este monopoli *estatal* van a la Granja, un territori del nord de Nova York aïllat màgicament de la mirada dels mundans en forma de presó, tot i que concedeix certa llibertat de moviment.

A 'The Wolf Among Us', l'experiència canvia sensiblement d'una partida a l'altra / TELLTALE

formen una temporada i la possibilitat de comprar un episodi o tota la temporada.

Esta manera de fer tenia els seus avantatges: per a la companyia, en un moment en què l'aventura no passava pel seu millor moment, fer una distribució directa al públic consumidor i, alhora, no arriscar gaire si el joc proposat no tenia prou audiència. Per al jugador, la possibilitat de provar allò que li oferien i disposar d'un *feed-back* constant amb els desenvolupadors.

Després de tres temporades, durant les quals, entre d'altres, recuperaren *Sam and*

cacloques típics de les aventures gràfiques i proposa que la jugadora es diverteix controlant la història. Mitjançant les decisions constants i les respostes quan interactuem amb altres personatges, el videojoc permet a les usuàries teixir la seua pròpia experiència. El guió segueix una pauta general, però el camí que du als distints finals l'escull la jugadora i l'experiència canvia sensiblement d'una partida a l'altra.

EN DEFINITIVA, NARRAR

Contar històries és una de les primeres coses que feren els éssers humans.

Encara que foren coses simples de la vida diària, ordenaven la seua interacció amb el món que els rodejava d'esta manera. S'originà, així, la cultura, que, com si es tractara d'un ens biològic, ha anat evolucionant i mutant constantment, impregnant-ho tot.

La civilització burgesa que es conformà els segles XVIII-XIX a Europa estandarditzà i definí un seguit de mitjans i gèneres que representaven allò que era cultura i allò que no ho era. L'arribada dels nous mitjans de masses a inicis del XX horroritzà i el cinema pareixia destinat a acabar amb la civilització, tal

com havia estat a punt de fer la novel·la romàntica abans.

El domini del canal per on es contenen coses i del seu accés defineix qui i com explica la realitat. I amb esta herència hem viscut fins no fa gaire, deixant les vinyetes i les pantalles com una cosa per a xiquets i xiquetes. Per això, és l'heterodòxia del còmic com a mitjà la que permet una idea com *Fables* i és el videojoc com a mitjà narratiu el que permet una relació més pròxima entre la consumidora de la història i allò que està gaudint, ja que obre la possibilitat virtual d'una eina narrativa a través de la qual la persona lectora esdevé escriptora.

Eixa és la gràcia de *The Wolf Among Us*, que, tot aprofitant el món de *Fables*, juguem a llegir i això ens acostava un poc als orígens del fet narratiu. El carisma d'un personatge clàssic i alhora nou com Bigby permet experimentar, en la seua evolució, la por atàvica: de quan els boscos eren el camp on altres animals ens caçaven fins a la soledat d'un detectiu fumador compulsiu.

Esta és l'essència dels contes, de les narracions: el fet de poder jugar-hi en un procés constant de construcció i deconstrucció d'històries, més enllà del mitjà escollit per contar-los. ◀

+info:

Fábulas (cinc volums)
Bill Willingham
ECC Ediciones
250-300 pàgines

The Wolf Among Us
Telltale Games
PC, MAC, Playstation 3, Playstation Vita, Xbox 360, iOS

Fins no fa gaire, les vinyetes i les pantalles s'han considerat com una cosa per a xiquets i xiquetes

Max, l'èxit els vingué quan es feren amb la llicència del còmic *The Walking Dead* -que ja va per la seua segona temporada-, que permeté que s'obriren a plantejar projectes més arriscats. Un d'ells, *The Wolf Among Us*, adaptació en format aventura gràfica de *Fables*, el còmic de Bill Willingham.

A *The Wolf Among Us*, el jugador s'encarna en la figura de Bigby, el llop ferotge, ara xèrif de la comunitat de les faules. Bigby té un problema: quan el feren xèrif, li prometeren que tot allò que havia passat a les terres nats quedava oblidat i que, ara, al món mundà, es feia *tabula rasa*. Però pocs han oblidat l'època en què el gran llop els perseguia i caçava, quan formava part dels terrors nocturns de tota la comunitat, i Bigby es troba bloquejat entremig de la seua natura depredadora i la faena i el desig d'integrar-se en la comunitat i deixar enrere el passat. El videojoc, així, deixa de banda els tren-

'The Wolf Among Us' ens acostava als orígens del fet narratiu / TELLTALE

Continuen decidint tenir raó

Irene Alerm i Pou
@irenealerm

És l'últim divendres d'un maig plujós i es proposa una *mistralada* a l'Espai Mallorca. Enguany, fa 100 anys de la mort de Frederic Mistral i aquesta efemèride és l'excusa per recuperar un treball fet fa un any pel col·lectiu Pèl Capell, que edita la revista *Pèl Capell. Exili interior*. La proposta era senzilla: indagar i conèixer la literatura actual occitana. I, sobretot, saber si hi ha poesia jove.

La poesia, a casa nostra, viu moments dolços. A vegades enfarfegats, a voltes indigestos i d'altres incomprendibles; però, tot i així, viu i respira i són més d'una i de dues les propostes interessants, profundes i amb sentit que es presenten. Això a casa nostra. Però viu al nostre costat? Hi ha qui batalla per expressar-se a través dels versos amb una llengua aparentment més morta que viva, amb uns ressons primigenis, trobadorescos, que van tenir el seu renaixement ara fa cent anys i que tornen a trobar-se sota mínims, colgats per l'imperialisme i una manca d'interès? Després de Frederic Mistral, s'ha continuat escrivint poesia de pes, de qualitat, en occità?

La llengua d'oc, l'occità, està formada per un conjunt de dialectes expandits per un territori que va des dels Pirineus al massís d'Alvèrnia i de l'Atlàntic al Mediterrani. La llengua d'oc -sí, en occità-, contraposada a la llengua d'oïl -sí, en francès primigeni-, amb totes les seves variants dialectals, va ser anomenada *patois* o patuès per part del gran regne de la *liberté, égalité i fraternité*. La paraula és un mot despectiu amb el qual designaven -i a vegades encara designen- tots els idio-

mes que també es parlen a la república de l'*égalité* i no són el francès. El patuès és un dels símbols d'aquesta *égalité* mal entesa, que homogeneïtza i constreny, en aquest cas, la llengua occitana, embrutida i relegada a una pagesia raquítica i provinciana. Va ser per rebatre aquest desvirtuament lingüístic que es desenvolupà, en diferents moments de la història, un sentiment de pertinença prou intens que propicià una organització ferma i potent de la societat, sovint per rememorar l'edat mitjana, època que va ser l'edat d'or de la llengua i les literatures occitanes, quan la lírica, en mans dels trobadors, teixí un corpus lingüístic dens, viu, complet. Però no va ser pràcticament fins a finals del segle

Són poetes, són joves i escriuen en occità; més concretament, un ho fa en provençal, l'altre en gascó, l'altre en aranès...

xix i principis del xx que ressorgí aquest interès per la llengua d'oc. L'any 1904, Àngel Guimerà havia de guanyar el premi Nobel de literatura, quan, des d'Espanya, es va fer pressió perquè el guanyés José Echegaray. Tot i així, per la renaixença catalana, no suposà un derrota total perquè, juntament amb Echegaray, el premi el guanyà, a parts iguals, Frederic Mistral. El poeta occità, amb la seva gran poesia èpica *Mirèio*, utilitzava el provençal escrit i recuperà, amb un grup de literats -els *felibres*-, la llengua occitana i bona part del seu substrat. Tot i així, en ser buit de contingut polític, el moviment dels *felibres* ben aviat desencantà els companys catalans.

Va ser just després de la segona guerra mundial, recuperada l'opció d'ensenyar i d'aprendre l'idioma, que es van constituir ens culturals i polítics occitans que han romàs fins ara, com un baix continu, i han propiciat estudis i publicat obres literàries en occità. Cap als seixanta, la deriva política afectà problemes econòmics i socials que es mesclaren amb la lluita cultural i li donaren un ressò i unes implicacions inaudites fins llavors. Fins que els problemes deixaren de ser importants i la lluita pels drets socials també apagà la lluita pels drets culturals de les occitanes.

Així, doncs, què tenim ara? Existeix aquesta literatura occitana actual? Afortunadament, un sí rotund omple la sala. Hi continua havent l'interès pel vers, la musicalitat impregnada d'oralitat i de transvasaments i es continua escrivint en les diferents variants de l'occità. Ara no vivim, ni de bon tros, un renaixement, perquè no invoca tan sols unes arelles pregones ni és reclam d'una injustícia, perquè el combat és un altre. La literatura occitana actual no és sinó una resistència tènue, muda però instantània i no per això menys forta. És un crit per treballar pel present, que diu que ara i aquí sonen aquests mots i això és el que importa. En escoltar-los, se't fa evident: sents com paladegen cada mot, com es crea la musicalitat d'un idioma que sembla i recorda molts altres idiomes i, ah, és fortament únic. Recita

Aurèlia Lassaque,
poeta, i Joan
Tomàs Martínez
Grimalt, membre del
col·lectiu Pèl Capell
/ ESPAI MALLORCA

un i el so resta lleugerament enganxat a les dents, ressona amb cadència italiana. La veu d'ella, en canvi, ho embolcalla tot amb un regust francès. Però s'entenen.

Són poetes, són joves i escriuen en occità; més concretament, un ho fa en provençal, l'altre en gascó, l'altre en aranès, un en piemontès o llemosí... Aubin Bonnet, Silvan Chavaud, Jean-Cristophe Dourdet, Maëlle Dupon, Xavi Gutiérrez Riu, Aurèlia Lassaque, Estève Salendres parlen i escriuen en *patois* amb naturalitat i sense amagar-se, com canten els Massilia Sound System -grup de hip-hop marsellès que tampoc no se n'amaga. Perquè, com afirmava Rotland Pecot el 69, "*avem decidit d'haver rason*", "continuem decidint tenir raó" i la seva poesia és i existeix i és dolça i aspra, vellutada i roent. ◀

Marc Pereïman

COM LA FIFA I EL COI IMPOSEN LA SEVA LLEI, DOPATGE I GLOBALITZACIÓ, COM L'ESPORT DE COMPETICIÓ CONDICIONA LES VIDES I ELS COSSOS, NORMATIVITZACIÓ ESTÈTICA, MASCLISME EN L'ESPORT...

La barbarie deportiva

Crítica de una plaga mundial

ISBN 978-84-92559-54-1 | 240 pàgs. | 23 €

www.viruseditorial.net # www.viruslibreria.net

editorial virus

LA POCA BROMA

BARCELONA - 1

ESPAÑOLA

EDICIÓ ESPECIAL DE TARDA

8 ptas.

Diari monàrquic, monoteista i monotemàtic, fundat abans de perdre Cuba

Un rei per a una Espanya moderna

Un avantpassat del rei que, a banda de cordar-se les sabates, també sabia fer-se extensions i ungles de porcellana.

En un acte de bonhomia i talent, el Rei-Més-Ben-Preparat-De-La-Història va fer ostentació de la seva exquisida formació i el seu tarannà proper al poble ajupint-se a cordar-se una sabata durant la gala de lliurament dels premis de la Fundació Trepça, on es reconeix la tasca dels emprenedors que han fet més per donar a conèixer la Marca Espanya arreu del món. Després de llargues deliberacions, el guardó Pufó de Oro d'enguany se l'ha endut l'incipient projecte de Nueva-Nueva Rumasa.

El monarca, lluny de limitar-se a fer un nus simple, en va fer un de doble, amb la determinació d'un gran estadista i la rapidesa i la sang freda amb què solia lligar i amollar caps a les

regates olímpiques. I tot sota l'atenta i amorosa mirada de la seva esposa.

Així doncs, el rei es corda les sabates i, d'aquesta manera, s'esvaeixen els rumors de les males llegendes, dels desafectes i envejosos, que insinuaven que la seva preferència pels mocassins podia tenir uns motius ocults. Qui pogués tenir el privilegi de beure una copa de cava servida dins la seva sabata! D'altra banda, el fet de treure la llengua en gest de concentració va afegir aquella nota de senzillesa tan característica del seu llinatge.

En incorporar-se, el monarca va picar l'ullet als periodistes allà presents i els va dir: "Atado y bien atado". Quin gran sentit de l'humor! No ens el meixem! Visca el rei!

POLÍTICA

Nova provocació del govern britànic sobre Gibraltar. Pàg. 12 i editorial patriòtic a la pàg. 15.

SOCIETAT

La tanga de pana amb colzeres, gran triomfadora de la passarel·la de Milà. Pàg. 32

TENDÈNCIES

Les dones treballadores pateixen un 40% més de violència domèstica que les fidels mestresses de casa. Pàg. 40

ECONOMIA

La central nuclear de Garoña podria iniciar la seva activitat els propers mesos. Pàg. 41

ESPORTS

El Real Madrid i el Recreativo de Huelva s'enfrontaran als quarts de final de la Copa del Generalísimo. Pàg. 48

ECONOMIA NEOLIBERAL PER A NEOANALFABETS

per J. Gay de Llémna

Remuntada econòmica tímida però ferma

Les últimes noves procedents dels panells econòmics no poden ser més optimistes. Catalunya venç la mandra empresarial i, gràcies al combinat tradició-fonaments, la cosa torna a rutllar. Podem dir que han coincidit màgicament en aquest indret espai-temps la cinquena transició amb el *neodesarrollismo*. Vivim en un país on els cicles de bonança es repeteixen ciclotímicament. Un dels sectors més dinàmics en aquesta última empenta ha estat el sector del tèxtil. Per tapar l'efecte Can Vies, es va

haver de fer una cortina tan gran que totes les filatures del Maresme i el Vallès Occidental van haver de tornar a posar-se en marxa. Aquesta cortina es va anomenar *Abdicació*. Anava acompanyada d'un elegant domàs lateral que alguns han considerat innecessari i ridícul, la coneguda *falsa cortina Duran i Lleida*. Aquest penjoll decoratiu va rebre una resposta contundent. Una nova confecció pirotècnica de molt gruix i molta solidesa va cobrir aquesta contra-cortina. Es tracta de la

recontra-cortina de fum anomenada *Pere Navarro*. Finalment, a part de les empreses tèxtils i pirotècniques, també repunta la construcció.

Per amenitzar tot aquest decorat de sarsuela i cuplet, s'ha fet una infra-estructura que pretén ser líder en solapament a escala planetària: un nou teló d'acer, anomenat *Mundial del Brasil*. Hi ha gent que opina que tot aquest entramat de murs i cortines dificulta la circulació i la comprensió. Però, primer l'empresa i, després, ja veurem.

🇬🇧 LONDRES, ARA MÉS A PROP QUE MAI 🇬🇧

- ▶ Visita guiada als principals monuments de la ciutat
- ▶ Estada en hotels amb encant
- ▶ Interrupció de l'embaràs inclosa al preu
- ▶ Transport gratuït a l'aeroport
- ▶ Servei de cangur *Funny English Kids* per als germanets
- ▶ 5% de descompte a Harrod's

INTERRUPTOURS - www.interruptours.com

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

HAN SOLO

Escanejar els teus llibres, si ets una biblioteca pública, no és delictu

L'escaneig de llibres és un moviment associat a la cultura lliure que cada vegada té més força dins el món de la cultura. La darrera setmana santa, Calafou va acollir una trobada de projectes i grups catalans que volen construir biblioteques compartides a partir d'escàners de llibres DIY (*do it yourself*, fes-ho tu mateixa) i l'aportació col·lectiva d'usuàries. Les entitats de gestió de drets com CEDRO fa temps que posen pals a les rodes a aquests projectes, però aquesta setmana ha arribat una bona notícia des d'Europa.

Fins ara, les biblioteques que havien adquirit els seus llibres per al préstec públic no podien escanejar-los per consultar-los sense comptar amb el permís de les titulars de drets.

La sentència d'un tribunal de la UE emesa aquesta setmana arran d'un cas que enfrontava una universitat alemanya i el món editorial pot canviar aquest panorama. L'advocat general de la Unió Europea ha reiterat que les biblioteques poden digitalitzar les seves col·leccions. Els propers mesos, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) farà pública la sentència definitiva, que coincideix amb l'opinió del lletrat en un 80% de les ocasions. Què podria significar això? Que les biblioteques podrien digitalitzar obres originals que encara tenen drets d'autoria, en el cas d'obres individuals (no la col·lecció sencera).

Sens dubte, una gran notícia de cara a assegurar l'accés universal a la cultura i el coneixement, que -recordem-ho-va ser l'esperit original amb què es van crear les primeres biblioteques públiques.

EPIC TROLL

Dos joves 'hackegen' un caixer llegint el seu manual a Internet

Internet, com a font de coneixement, no té límits. I l'esperit *hacker* es pot trobar a tots els racons del planeta. Sense anar més lluny, Matthew Hewlett i Caleb Turon, dos canadencs de catorze anys, ho van demostrar la setmana passada.

Per fer-ho, no van recórrer a maniobres complicades de xifrat ni a programes escrits en llenguatges ignots. Tan sols van llegir el manual del caixer a Internet i van utilitzar el seu enginy. Després d'estudiar bé el manual d'ús que van trobar a Internet, van aconseguir posar el programari del caixer en mode administrador. Com? Simplement van

utilitzar una de les contrasenyes que té el dispositiu per defecte, que apareixien escrites al manual.

Els dos joves van deixar un missatge a la pantalla -"Vés-te'n. Aquest caixer ha estat hackejat"- i, després, van avisar el personal de l'oficina bancària. El seu objectiu no era econòmic, sinó demostrar la manca de seguretat d'aquests dispositius i els perills de no canviar les contrasenyes genèriques que tenen els dispositius que utilitzem normalment.

El Banc de Montreal no ha volgut fer cap declaració sobre aquest tema. Suposem que encara està *flipant*, tot i que ha assegurat que no presentarà cap càrrec contra els xavals.

CULTURA LLIURE

Tesla Motors allibera totes les seves patents de cotxe

El sistema de patents, que en el seu moment va ser creat per incentivar la recerca i la innovació, s'ha convertit en una eina que utilitzen els *lobbies* industrials per frenar la competència dels seus rivals. Imagina que ets una empresa d'automoció que produeix cotxes basats en la combustió de petroli i vols frenar l'avanç del cotxe elèctric o altres mètodes alternatius basats en les renovables. Què faries? Doncs, patentar avanços dels teus competidors i evitar que continuïn desenvolupant productes a força de demandes judicials. És una pràctica habitual al món de l'empresa, coneguda com a *patent trolling*. Enfront d'aquesta visió, hi ha la de les patents d'utilització pública o lliures de regalies, que suposa que tothom pot utilitzar-les per desenvolupar les seves idees de negoci.

La darrera setmana, hem comegut una bona notícia per al món de la indústria i el desenvolupament d'energies alternatives. El fabricant de vehicles elèctrics Tesla Motors ha anunciat que donarà accés a les seves patents, un esforç per encoratjar altres indústries a ampliar els seus horitzons més enllà dels motors de combustió interna. Es tracta de permetre que tothom les pugui utilitzar per crear motors i cotxes i, així, impulsar el desenvolupament del cotxe elèctric, un bé comú, en lloc de la competència industrial.

Elon Musk, director general de Tesla i cofundador de companyies com PayPal, ha promès, a través del seu bloc, que compartirà tota la cartera de patents de la companyia:

"Si obrim un camí per a la creació de vehicles elèctrics, però, després, deixem darrere un camp minat de propietat intel·lectual per inhibir els altres, actuem en contra d'aquesta meta".

BLOCS

Princeses Disney amb els ulls de Steve Buscemi

Els ulls d'un dels actors més icònics d'avui posats en el cos d'una altra icona actual, les princeses Disney. Ens encanta.

link: ves.cat/ltj9

TUIT ROSA

391 milions de comptes de Twitter no han fet mai cap tuit

Twitter té prop de 974 milions d'usuàries. No obstant això, el fet que una persona s'hagi molestat a obrir un compte de Twitter no vol dir necessàriament que l'hagi utilitzat. I, d'acord amb les últimes estadístiques de Twopcharts (un lloc independent que controla l'activitat de Twitter) hi ha un nombre sorprenentment alt de persones que han fet precisament això: fet un compte i abandonat Twitter per sempre més.

Quants? Segons Twopcharts, aproximadament, el 44% de 947 milions de comptes de Twitter no han fet mai cap tuit.

AGENDA

agenda@directa.cat

XXII Festes Alternatives de Korneyà

DEL 19 AL 21 DE JUNY A CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Enguany, el comunicat de l'organització de les Festes Alternatives diu: "Volem expressar la nostra ràbia i el nostre odi cap a aquest sistema que constantment intenta reprimir les nostres ganes de canviar les coses. Volem denunciar les polítiques de l'Ajuntament (fems) contra tot allò que considera *inapropiat* i que els molesta". Finalment, explica que, aquest any, s'han vist "enrolats en una lluita constant amb l'Ajuntament" per millorar les Festes Alternatives. Fa molts anys que esquiven el *vetó* que els vol imposar la regidoria de cultura, "mentre la resta de col·lectius, associacions i entitats del barri disposen d'espais favorables i facilitats per realitzar les seves activitats". En canvi, per a les Festes Alternatives, tot són "traves, burocràcia, limitacions i solars amagats a la perifèria de la ciutat". "Volem fer-nos sentir en una ciutat de la qual formem part i no que ens amaguïn", diuen. "Es per això que hem tornat al centre i, gràcies a no deixar-nos trepitjar, hem aconseguit un espai mític del qual ja ens van fer fora una vegada. Hem recuperat la RENEFE".

+info: www.festeskny2014.weebly.com

DJ19 /06
BARCELONA

Presentació del llibre *Hegemonias. Crisis, movimientos de resistencia y procesos políticos (2010-2013)*
19:30h La Ciutat Invisible. C. Riego, 35. Taula rodona on s'analitzaran els tres darrers anys de lluites socials al nostre país, així com els escenaris per a una possible ruptura política. Amb Sandra Ezquerria (sociòloga), Gerardo Pisarello (jurista) i Xavier Domènech (historiador i autor del llibre).

BERGA

Barraques i concert de Patum
Pg. de la Indústria/Avinguda Canal Industrial
Dijous i dissabte: barra oberta amb PD's. Divendres 22h Concert: Ressaka ska (ska), S'temple bar (música de taverna), La Verga Records (versions de la Polla Records) i Coalición Kanalla (versions punk).

DV20 /06
BARCELONA

Kafeta al Casal Popular 3 Lliris
21h Casal Popular 3 Lliris. Travessera de Gràcia, 227. Hi haurà pintxos vegans, música i projeccions de la gran sèrie *Els Joves (The Young Ones)* com a petit homenatge al recentment finat Rick Mayall. Tots els beneficis es destinaran a l'autogestió de l'Assemblea Llibertària de Vallcarca.

Jornada per Oaxaca
19:30h. Ateneu Llibertari del Palomar c. Coroleu 82. Xerrada, documentals i sopador. Els beneficis aniran per Oaxaca.

IV Festival de Cinema Anarquista de Barcelona
16h Casa de la Solidaritat. C. Vistalegre, 5. Del 18 al 22 de Juny. +info: www.fcab.tk

Aturem la destrossa de la sanitat pública
12h Hospital de la Vall d'Hebron. Concentració de treballadores i usuàries als centres sanitaris.

Contra l'Analfabetisme Social! Biblioteques Socials!
18h L'Entrebanc. C. Urgell, 98. Tarda bibliotecària: presentació de la Biblioteca social Conxa Pérez, presentació de la Xarxa d'Estudis per l'Autonomia, mostres de pedagogia llibertària, poesia, trobada de talleristes, etc.

CERDANYOLA DEL VALLÈS
Projecció del documental *Barrura begiratzeko leihoak*
19:30h Casal Buirac. C. Torrent, 48. Mala Herba-Col·lectiu Llibertari de Cerdanyola farà la cloenda del cicle

Estat i violència amb la projecció del documental *Barrura begiratzeko leihoak (Finestres a l'interior)* i la xerrada d'un membre d'un col·lectiu de preses basques que ens explicarà la situació actual que es viu a Euskal Herria. Després de l'acte, hi haurà sopar de *pintxos* a la voluntat.

DS21 /06
BARCELONA

Encerclem la Generalitat
17:30h Plaça de Sant Jaume marxadeladignitat.org

DJ26 /06
BARCELONA

Llibertat para Leonard Peltier
12:30h Consolat dels Estats Units d'Amèrica. Passeig de la Reina Elisenda de Montcada, 23. cslpbarcelona.wordpress.com

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Maiva 105FM València** www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

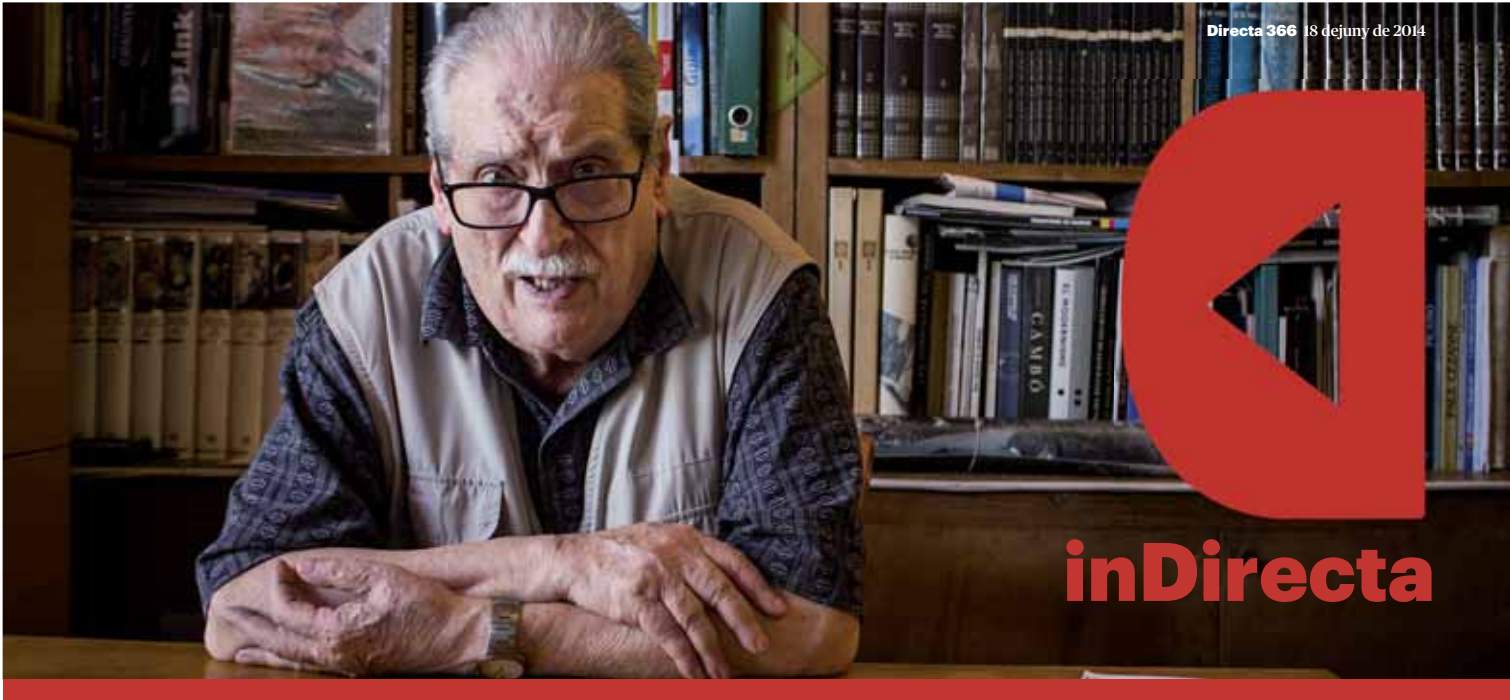
dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falgua

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

 <p>DIJOUS 19 Les tempestes i l'ambient més fresc dels últims dies deixaran pas a una situació més estable. Termòmetres a l'alça.</p>	 <p>DIVENDRES 20 L'anticicló es llançarà sobre les Balears i consolidarà la presència del sol al conjunt dels Països Catalans.</p>	 <p>DISSABTE 21 Valors propers als 35 graus habituals al prelitoral i a l'interior. La sensació estiuenca arribarà a totes les comarques.</p>	 <p>DIUMENGE 22 Quatre núvols primis a la tarda a les comarques de Ponent i el Pirineu de Lleida. Predomini del sol i la calor d'estiu.</p>	 <p>DILLUNS 23 Més inestabilitat a les comarques dels Ports i el Pirineu de Lleida, amb tempestes intenses a la tarda. Sol i calor a la resta.</p>	 <p>DIMARTS 24 Més inestabilitat a les comarques de l'interior de Tarragona, Castelló i Ponent. Tempestes elèctriques al vespre.</p>
---	--	---	---	--	--

inDirecta

/ ISMAËL GUYE

«Les elits catalanes van donar suport a Franco per continuar manant»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

De ben jove vas assistir a episodis que t'han marcat per sempre. Què en recordes?

La vivència principal és la del 14 d'abril de 1931, quan vaig ser a la plaça Sant Jaume de Barcelona veient com Francesc Macià proclamava la Segona República. Només tenia onze anys. Encara recordo el pare dient-me que estàvem fent història. I això em va influir en voler conèixer els fets i poder-los explicar.

A les teves memòries, destaqués el pas per l'Institut-Escola. Què en vas extreure?

Va ser un xoc extraordinari, perquè jo venia d'escoles cristianes on la religió se'ns inculcava amb calçador. Hi vaig trobar una escola laica, mixta i on es barrejaven alumnes de tota mena. Vaig coincidir amb la néta d'en Macià, un fill de les cases barates, un fill de l'escriptor Cèsar-August Jordana i, a la darrera etapa, ja a l'Institut Pi i Maragall, una de les filles Mira, tieta de Pasqual Maragall. Allà, vaig aprendre que tots som iguals i tenim els mateixos drets.

Després, et vas enrolar a la CNT. Com va anar?

Volia col·laborar en la revolta. Però, per bellugar-se, calia estar sindicat. Llavors, se'm va acudir crear una associació d'estudiants a l'Institut. Després del poc interès de la UGT i la FNEC per donar-me cobertura, vaig saber que la Federa-

ció Estudiantil de Conciències Llibres (FECL), amb vincles anarquistes, convocava una reunió per tractar la sindicació dels estudiants. El cas és que jo, que mai no he estat anarquista, em vaig trobar presidint la Secció d'Estudiants del Sindicat de Professions Liberales de la CNT.

Què hi vas aprendre?

Vaig entrar en un món que desconecia. Una amiga del sindicat, parenta de la Federica Montseny, em parlava d'una gent que es dedicava a lluitar pel que -segons deien- havia de ser el futur de la humanitat. Estaven entregats a la utopia sense tenir en compte que utopia és un compost de dues paraules gregues que signifiquen perfecció i impossible. És com l'estrella major: ens guia, però no hi arribarem mai. I, quan ens entossudim a arribar-hi, perdem les possibilitats de millora que hi ha pel camí. Hauríem de tocar sempre de peus a terra.

Durant la Guerra Civil, vas estar a la 31a Brigada, sorgida del Cinquè Regiment de l'Exèrcit popular que el Partit Comunista havia format a Madrid. Què et va impactar més?

Tot i discrepar dels comunistes, allà, tots lluitàvem pel mateix. El més com-movedor era trobar joves que no sabien què hi feien, allí. Va ser terrible, sobretot la Batalla de l'Ebre i, després, la derrota i els llargs anys del franquisme. Em vaig adonar que el patriotisme mal entès -com la religió mal entesa- degenera en fanatisme. I encara n'arrosseguem les conseqüències.

En quin sentit?

Durant la dictadura, va créixer la pica-resca, l'estraperlo i la falta de respecte envers les lleis, sobretot les tributàries. El resultat ha estat una degradació moral a totes les esferes, de la qual la corrupció és la principal hereva.

Sents rancúnia pel que vas patir?

Hi ha un vers de Màrius Torres que diu: "Jo vull la pau, però no vull l'oblit". És a dir: potser s'havia d'acceptar l'amnistia dels responsables de tantes barbaritats, però és inadmissible que un jutge no pugui esclarir-ne els crims. Això demostra que encara manen els mateixos.

Cal posar la veritat damunt la taula?

Tenim dret a conèixer la història, encara que això incomodi els catalans que van donar suport a Franco. A mi, em van fer presoner soldats del Terç de Requetes de Montserrat, que parlaven català. I, segons he llegit, a l'època del pistolisme (1918-1923), mentre els Sindicats Lliures van patir 70 morts, els de la FAI -que tenien fama de ser els provocadors- van perdre 400 companys assassinats per la patronal. Així doncs: qui matava qui? Cal explicar-ho tot.

Les elits van traïr el poble?

Totes les elits, tant espanyoles com catalanes, van donar suport a Franco per continuar manant. És el pecat d'aquesta part de la societat catalana, que ara utilitza el catalanisme pensant en els seus interessos de classe, quan, per damunt de tot, el catalanisme s'ha de basar en el servei a la ciutadania. ◀

Ramon Arau

Supervivent de la lleua del biberó

Poques persones han tingut una vida tan intensa i punyent com Ramon Arau. Quan encara no era major d'edat, ja havia fundat la Secció d'Estudiants del Sindicat de Professions Liberales de la CNT. Després, es va trobar immers en els episodis del Maig del 37, que el van portar dos mesos a la presó, d'on va sortir l'abril de 1938 per incorporar-se a l'Exèrcit popular en el combat contra el feixisme. És un dels milers de 'biberons' que es van llançar a la Batalla de l'Ebre, molts dels quals van caure abatuts o, com ell, enviats a un camp de concentració. Tot i haver viscut aquests tràngols, Arau es considera un optimista de mena. "Si no, ja hauria mort del disgust", afirma. Aquest afany per indagar en la història l'ha ajudat a tirar endavant i a escriure 'De la utopia al camp de concentració', un treball que, amb l'ajuda del pedagog Salvador Domènech, ha esdevingut un llibre editat per Viena Edicions. Arau, avui un intrèpid jubilat de 94 anys, ens evoca un catalanisme basat en els valors cívics i universals.